

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ngiktér ora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, február 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A megyei tisztviselők.
A képviselőház ülése.
Pénzügyi közgyűlések.
Az új püspök és a Mangra-párt.
Makó város közgyűlése.
Csák Csirjék kitüntetése.
Irodalmi pályázatok a Kőlcsey-Egyesületben.
Afférek az önkéntes-bál miatt.
A csanád-palota pap Amerikában.
Az aradi halálos párbaj a Tábla előtt.
Fölmentett gyújtogató.
Wachsmann eszreves nyilatkozata.
Dráma egy szállóban.
Tárca: Vívóakadémia.
Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut Maurice.

A megyei tisztviselők.

Arad, február 16.

Az állami alkalmazottak fizetésrendezéséről tegnapelőtt benyújtott törvényjavaslat — bár a kérdést a maga egészében meg nem oldotta — mégis nagyjában megfelel a hozzá fűzött várakozásoknak. Az egyes hiányok és hézagok egy békeesebb és termékenyebb időben később is pótolhatók lesznek; ámde vannak a törvényjavaslatnak olyan kapcsolatai, melyeknek rövid időn való elintézése mulasztatlan kötelessége a kormánynak. Ez a halaszthatatlan teendő a megyei tisztviselők fizetésének párhuzamosan végzendő rendezése illetőleg emelése.

Nem ok nélkül és nem öletszerűleg merül fel ez a dolog. A megyei tisztviselők tevékenysége mintegy önkéntelenül jut kapcsolatba az állami közegek hivatásával.

A megyei tisztviselők tulajdonképpen állami funkciókat is végeznek legnagyobb részt; az adóbehajtás, ujoncozás, nyomozás és bíraskodás, rendészet és közegészségügy . . . mind sajátképp az állam teendői közé tartoznak, mégis a megyei tisztviselők végzik. Ha az állam elvette a megye jogait, pénzt, tekintélyét, vegye el a koldusbotot is a tisztviselőktől, a kiktől a tiszta választások legendájával szemben még a legkényesebb és diszkrétebb politikai szolgálatakat is követeli.

Több ízben megesett, hogy a mikor a megyék az állami dotáció felemelését kérték, kosarat kaptak. Ha jól tudjuk, ily értelmű választ kapott nemrégiben Arad megye is, a mikor pedig csak a tisztviselők létszámának szükséges felemeléséről volt szó.

Ha a törvényhozás, a mi most már kétségtelen, megszünteti az állami tisztviselők nyomorgását, anyagi gondjait, ki kell terjeszteni ezt a megyei tisztviselőkre, a kik sem a hivatás fontossága, sem a lelkiismeretesség, sem pedig a szorgalom tekintetében nem állanak alul az állami tisztviselőknél; a mi pedig a javadalmazást illeti, az állami tisztviselők eddig is irigylendően jobb helyzetben voltak náluk. Semmi ok nincsen, a melynél fogva a megyei tisztviselőktől meg lehetne tagadni azt, a mi az állami tisztviselőket megillette, s a mit meg is kaptak.

Tegye lehetővé a belügyminiszter és a pénzügyminiszter, hogy a megyék az állami dotáció felemelése által jobb javadalmazásban részesíthessék tisztviselőiket, s ehhez képest jobb közigazgatást végez-

hessenek. Az állami tisztviselők mozgalmának során több ízben hangoztatták és beigazolták, hogy a míg egy pálya gondtalan jövőt és életet nem biztosít, addig a kiváló erőket nehezen csődíti magához. A megyei tisztviselői állások nagy része jogi kvalifikációt kíván, s nem jár külön fizetéssel, mint a minőt egyszerű érettségi bizonyítvánnyal a legtöbb magántisztviselő, ha csak valamennyire ügyesebb, el tud érni.

Ugy halljuk, Arad megye törvényhatóságának körében már foglalkoznak ezzel a körülménnyel, a melynek konzekvenciáit a méltányosság és az igazság támogatják. Hogy a mozgalom, ha komoly, önértékes és igazságos, eredményeket tud produkálni: az állami tisztviselők példája mutatja. Legyen ilyen a megyei tisztviselők érdekében meginduló akció is, terjeszkedjék ki az egész országra, s a megyei törvényhatóságok összesége emelje fel szavát a kormány és a törvényhozás előtt azért, a melyet a közigazgatás érdeke égetően sürget.

(*)

A képviselőház ülése.

— Az aradi közlőny távirati tudósítása. —

Budapest, február 16.

Kevesen jöttek el a mai ülésre és a kik eljöttek, azok is inkább a folyosón időztek. A mai szónok Papp Zoltán volt, a ki óriási iratcsomóval és egész halmzkönyvvel jelent meg helyén és azokat rendezve, várta a felszólalás sorát.

Egy pár dinasztiaellenes kirohanás után széles mederben indult neki három óras be-

TARCA

Vívóakadémia.

— A vasárnapi sport-ünnepély. —

Maholnap megint tisztázni kellene a vívóakadémia fogalmát, mert a közönség, ez a jó, lelkes, de a végtelenségig naiv közönség sehogy sem akarja bevenni ezt a meghatározást. Hiszen a tudományos akadémia, meg a Szokratesz akadémiajának fogalmával csak rendbe jöttünk valahogy. Utóbbi az ókor történelméből, az előbbi pedig a sületlenségek tudományos cégére, meg a világ legmeddőbb pályázatai révén ismertük meg. De hát a vívóakadémia! Mit csináljunk a vívóakadémiával. Hová sorozzuk, minek nevezzük magyar néven.

A mint a sport terére lép, akkor a magyar sportsman szeme rögtön a totalizátor barakkja felé révedezik. Mert hiszen a hol nincs totalizátor, ott ugy sincs keresni valója a magyaroknak. A sportarangement-okban manap nem az izmok fejlettségének s a lélek bátorságának nyilvánulásait keressük, hanem kiki a bilétával egy csomó izgalmat vásárol magának. Az izgalom, az a fő minden versenynél. És a ki a vívásban csak az izgalmat keresi, az jól teszi, ha fölrugja az akadémia fogalmát s úgy nézi a vívóakadémiát, mintha vívóversenyt látna.

Elvégre igaza is van annak, aki a vívásban csak az izgalmában tud gyönyöröt találni és ennek egy drasztikus analógiával lehetne kikeresni az igazát. Mert a vívás, ugyebár, küzdelem? Ha két parasztleány hatalmas fasuhángokkal rakja el egy egymást, hát ez is küzdelem. Már most, kérdezem, mi történik, ha ez a két parasztleány csak akadémikusan hagyja helyben egymást? Az egyik nem valóságban, csak akadémikusan üti főbe a másikat s a másik csak akadémikusan leheli ki lelkét? Nemde, ez gonosz szatira?

Pedig nem, mert aki következetes, az fogadja be a kocsmai verekedés akadémiáját is.

Ez azok álláspontja, arik a vívóakadémián minden közönséges „touchée“-nál lelkesen tapsolnak, kivált ha a kard magyos koppan az ellenfél plazstronján. Es micsoda öröm, hejje-hujja volt itt tegnap a „Fehér kereszt“ nagytermében, mikor egy rokonszenves, kedvelt aradi mérkőző „legyűrte“ az ellenfelét, vagyis mikor több tuszt adott, mint kapott!

Hogy többet ne említsünk, Toricelli Angelo mester, akit akár a kardvívás doktorának nevezhetnénk, bizonyosan abban a hiszében jött le Aradra, hogy vívóakadémián vesz részt, de az „akadémia végén vette észre, hogy — párbaja volt. A mikor öltözködés előtt levetette vívókosztümjét, csak akkor látta, hogy mellén tiszteletremélt sebek tűnnek föl, a melyektől frissen, ambicioval esőrgedezik a vér. Ezek az

akadémikus sebek megszegyenítették volna akárhány olyan párbajban kapott sebet, melyek nyomán harcképtelenséget szoktak konstataálni.

De hát a vívóakadémia micsoda? Ugyan mérkőzés, melynél a vívók ügyessége, eleganciája, lélekjelenléte, gyakorlottsága felett ítél a zsűri; a melynél nem a tusok számbeli többsége, hanem szépsége dönt, szóval a hol a „non numeranda, sed ponderanda“ elv nyer alkalmazást.

A vívóakadémia fogalmának félreismerésén alapszik, hogy akárhány gyönyörű szép, de észrevehetetlen támadás, csel vagy visszavágás felett a közönség néma közönséggel siklott odább, míg ellenben egy olyan tusst, melyért a vívó talán szégyelte magát, de a mely „nagyot puffant“, hatalmas örömrivalgással honorált. Sok esetben félreértették ezt a vívó felek is és inkább törekedtek arra, hogy az ellenfelüket minél zajosabban megpaskolják, mint arra, hogy a támadásokat óvatosan kikerüljék, vagy kivédjék.

Ha most már akadémikus szempontból nézzük a tegnapi mérkőzéseket, legfőbb dicsérettel szólhatunk Toricelli Angeloról, a budapesti mesterről, aki nemes mérséklettel maradt belül azokon a korlátokon, melyeket az akadémia fogalma a hév, az indulat elé állít. Előbb Maione aradi mesterrel mérkőzött, azután Kremer József aradi amatőrrel vívott, végül ismét Maio-

szédének. A hallgatósága kicsiny volt és váltakozó, de elhívei egyre biztatták.

A karzat ma is telistele volt és a mozgolódásokat, élénkebb jeleneteket nagy érdeklődéssel kísérte.

Daniel Gábor elnökölt, de Apponyi is itt volt.

A legélénkebben sürgött-forgott Csávossy Béla háznagy, a kinek népszerűsége így farsang idején éri el mindig tetőpontját. A fiatal nős és nőtlen képviselők egymásnak adták át a háznagy ajtó kilincset, hogy lerójják a szerdai piknik — pénzbeli adóját.

Papp Zoltán ezalatt vígan folytatta obstrukciós beszédét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést és meleg szavakban emlékezik meg Erzsébet főhercegnő haláláról. A nemzet — ugymond — mindig részt vesz a dinasztia örömeiben és bánataiban, most annál is inkább, hogy az elhunyt a nemzethez közelálló József nádornak leánya volt. A Ház részvétét a szokásos uton fogja tolmácsolni.

Bejelenti ezután, hogy Szatmári Mór a m. csékei képviselőválasztás tárgyában sürgős interpellációt fog előterjeszteni.

(Az ujonclétszám.)

Papp Zoltán Andrassy Gyula gróf beszédével foglalkozik előbb és azt kritizálva azt mondja róla, hogy Andrassy nem azok közül való, akik bizonyultak, a kikre a nemzet a jövőben számíthatna.

Gabányi Miklós: Ő egyszerű babiloni gróf. (Derűtség.)

Papp Zoltán: Elhiszi, hogy vannak a tulajdonon is hazafiak!

Feilitzsch Artur báró: Kegyes, hogy ezt ellismerni tetszik!

Endrey: Nem mindig bizonyítják ezt be!

Feilitzsch Artur: Csak nem tartják monopoliumnak a hazafiságot!

Papp: Ha tehát hazafiak ott a tulajdonon, akkor miért engedik az ily merényletet, mint az új teheremelés, elkövetni.

Szól ezután a dinasztjáról, a mely szerint a magyar nemzet érdekeivel nem törődik. Ferencz Józsefet a legalkotmányosabb királynak tartják — ő nem tartja annak — de mi lesz, ha még kevésbé alkotmányos fejedelem kerül uralomra? Ferencz Ferdinánd nem ismeri a közjogot, de megbocsátja neki, mert nem részesült magyar nevelésben. Az a nem-

zetnek a legnagyobb hibája, hogy alkotmányos jogait saját királyával és dinasztijával szemben nem biztosítja. Vértetetlenül állunk tehát a jövő uralkodóval szemben is. (Tetszés.)

A tisztviselők fizetésemeléséről szóló törvényről beszél ezután és ezt mondja, hogy a kormány büntetendő cselekményt követett el a mostani javaslatában azzal, hogy megfenyegette az ellenzéket és a tisztviselői kart azzal, hogy csak akkor adja meg az idén a fizetésemelést, ha az ellenzék márciusig törvényerőre emelni engedi.

Kubik: Ez zsarolás.

Papp: Ha a kormány őszinte, akkor szakítsa meg a katonai vitát és felel érte, hogy a függetlenségi párt egy nap alatt letárgyalja a javaslatot.

(Rendreutasítás.)

A magyar nemzet érdekében kiadott katonai rendeletek császári hazugságoknak bizonyultak.

Elnök imparlamentárisnak tartja ezen kifejezést.

Lengyel Zoltán: De igaz!

Elnök csendre inti Lengyeit.

Lengyel Zoltán: Igaza van Papp Zoltánnak.

Elnök: Lengyelt rendreutasítja.

Papp Zoltán: Arra nézve, hogy mennyire nem törődnek a nemzet parlamentarizmusával sem, felhozta azt, hogy a honvédelmi miniszter sem parlamentáris uton van itt, hanem császári ide van rendelve, mert 15 év óta kormánykormányra bukott, csak a honvédelmi miniszter maradt a bársonyszékben. Történelmi adatokkal bizonyítja, hogy a Habsburg dinasztia mindig a dinasztia-imádást fejlesztette és a katonai áldozatokat követelte. A hadsereg szelleméről szólva azt mondja, hogy őt is neveztek katoná korában Kossuth-kutyának!

Fejérváry báró: A míg hivatalosan nem látom, nem hiszem! (Nagy zaj a székben.)

Papp Zoltán: Nem akar egyenesen a dinasztia ellen fordulni, de meg kell értetni, hogy ez a nemzet soha sem mondott le jogairól és soha sem fog lemondani. És nem fog lemondani soha arról a jogáról sem, hogy önálló hadsereget állítson fel. Onálló nemzeti hadsereg nélkül ez a nemzet sohasem lesz önálló és független. Nem hisz a veszélyben, közelgő háboruban, de ha önálló volna a hadsereg és magyar, akkor nem tagadná meg az ujoncemelést és a költségeket sem. Albert király alatt az idegeneknek nem adtak bárói és grófi rangot. Alatta Fejérváry sem kaphatott volna báróságot. (Derűtség.) Szünetet kér.

Szünet után

Papp Zoltán folytatja beszédét.

Papp az ülés végéig beszélt.

néval, karddal. Vivásmódora nyugodt, fölényes, a vitórmérkőzésekben pedig annyira ment a nonchalance-szal, hogy többször vágott mint szurt. Kard assautja élvezetes volt, itt napfényre jött minden temperamentuma, friss és mozgékony volt.

Az akadémikus vivás példaképet mutatott be Armentani Eduardó szegedi vívómester. Párdúczerű mozdulatai és villámgyors felfogása mellett bizonyos háboríthatatlan flegma vezette kardját. Maione Vincenzó pedig vérmes temperamentuma rabjává szegődött. Pompásan működő muskulaturáj: mint egy lapdát dobta a porondra előre hátra s nem volt vége a tapsnak, mikor a rokonszenves aradi mester egy gyönyörű trovassore-val mutatott be az ellenfél gyöngéit.

Az amatőrök közül Lángh Oszkár és Koós Kálmán főhadnagy mutattak legtöbbet. Lángh nevezetessége abban áll, hogy vivás közben egyik kezéből átkapja a kardot a másikba és úgy küzd tovább, mert mindkét kezével egyforma biztonsággal viv. Koós Kálmán rappirtal is olyan fűgőn bánt, mint karddal. Lánghot el-elragadta temperamentuma, Koós nyugodtbb. Szekesán Rezső (Nagy Becskerek) Mészáros Kálmán dr. (Szeged) és Spatz Gyula (Budapest) egy kvalitású vívók, kik önmérséklettel ügyeltek arra, hogy nem versenyen, hanem akadémián vannak. Kremer József, aki a lányával, a kis hat éves Elizával együtt szerepelt az akadémián azok közé a vívók közé tartozik, kiknek a vivás elemük s kik tréning nélkül és bármikor kiáll-

hatnak a porondra. Meglátszik ez a vívó minden mozdulatán.

Valóságos lázba ejtette a közönséget a kis Kremer Elza. Oly szédítő biztonsággal mozgott a hidlason a cseppség, mikor mesterével, Maione Vincenzóval bemutatta a vívó iskolavívást, hogy a közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta ügyességét. Egy szép csokorral is kedveskedtek neki.

Letzter József, aki „beugrott“ és Fekete László dr. vettek még részt az akadémián. Rutinos, gyakorlott vívó mindkettő.

A résztvevők a következő csoportokban mutatták be az egyes mérkőzéseket: Lángh—Szekesán (kard); Mészáros—Fekete (kard); Kremer Elza—Maione (vívóiskola); Toricelli—Maione (vívó); Szekesán—Mészáros (kard); Kremer—Koós (vívó); Toricelli—Armentani (vívó); Spatz—Fekete (kard); Koós—Maione (kard); Kremer—Toricelli (vívó); Lángh—Letzter (kard); Armentani—Koós (kard) és Toricelli—Maione (kard). A maitre de assaut tisztét Sigmund Rezső főhadnagy töltötte be.

A zsüri az első díjat, az Aradi Athletikai Klub által felajánlott ezobrocskát Koós Kálmán főhadnagnak ítélte oda, a többi díjak nyertői voltak Kremer József, Mészáros dr., Spatz Gyula és Lángh Oszkár.

A terem szépen megtelt közönséggel, szünetek alatt a csász. és kir. 33 ik gyalogezred zenekara játszott.

(h.)

(A magyar-csékei választás.)

Szatmári Mór a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz, mint belügyminiszterhez:

Van-e tudomása a t. belügyminiszter annak arról, hogy a biharmegyei magyar-csékei kerületben az e hó 24-ére kitűzött képviselőválasztás mozgalmában közigazgatási tisztviselők az 1899. XV. tc. 167-ik §-ában egyenesen megtiltott módon vesznek részt s hogy a választókat a szabadelvűpárt jelöltje érdekében befolyásolják és közhivatali tekintélyüket annak érdekében s a függetlenségi párt ellen viszik a választási mozgalomba?

És ha van ezekről tudomása, vagy ha ezekről sürgősen tudomást szerzett: hajlandó-e sürgősen intézkedni, hogy a magyar-csékei kerületben megindult választási mozgalomban a közigazgatási tisztviselők a törvény értelmében távol tartsák magukat minden korteskedéstől s különösen tartózkodjanak minden olyan cselekedettől, mely a tisztviselői hatalomnak és tekintélynek egyik párt javára való alkalmazását jelenthetné a választók előtt?

Széll Kálmán miniszterelnök Szatmári Mór interpellációjára válaszolva, kijelenti, hogy nem lehet megtiltani a tisztviselőknek, hogy a választásoknál pártállást foglaljanak el, de az ellen tiltakoznék, ha pressziót gyakorolnának, mert azt a törvény tiltja. Szatmáriak konkrét adatokkal kellett volna előállania, de ezt nem tette. Egyébként meg fogja vizsgáltatni az ügyet.

A miniszterelnök választás tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

Az új püspök és a Mangra-párt.

(A választás kulissza-titkai?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

A Budapesten megjelenő Keleti Ertető című nyomatos az aradi püspökválasztásról a következőket írja:

Az aradi püspöki székre a tegnapi, február 12-iki zsinat tudvalevőleg Papp I. János, szentszéki elnököt választotta meg püspökké, amit a sajtó általánosan, mint a Mangrapárt győzelmét fogadott. Mint a „Keleti Ertető“ teljesen megbízható forrásból jelenti, a választás előzményei és a szereplő egyéniségek teljesen kizárják a feltevést.

A választást megelőző napon a zsinati tagok három helyen tartottak gyűlést, még pedig a Hamsea-párt Gáll József főrendiházi tag és a Mangraisták Oncu bankigazgató elnökelete alatt. A harmadik csoportban értekeztek a bihari képviselők, kiknek vezére Pacala nagyváradi esperes. Amikor kitűnt, hogy sem a Mangraistáknak, sem Hamsea pártjának abszolút többségük nincs, a bihari képviselők kezdeményezésére Papp I. János jelöltsége lépett előtérbe, kire a Mangraisták csak azért szavaznak, mert csak így tudták elérni azt, hogy az általuk annyira gyűlölt Hamsea ne lehessen püspök. Igazolja ezt azon tény, hogy a bihari képviselők legnagyobb része határozott elleneségei Mangrának, de sőt a megválasztott püspököt még csak egy héttel ezelőtt éppen a Mangraisták lapja támadta meg a leghevesebben. Papp maga a múlt választásnál, mint maga is kijelentette, Hamseára szavazott.

Érdekes egyébként, hogy Papp János püspököt, ki Goldis életében a püspöki aulában birt lakással és eltartással, ép a Mangraisták tessékelték ki, amikor a püspök Karlsbadban időzött. Amikor Goldis hazajött, roppant bántotta, hogy az ő távollétében költöztették ki kedvelt emberét az aulából és kompenzáció fejében ezer koronával akarta fizetését felemelni, amit azonban Mangra és hívei megakadályoztak. Ennyire nem híve Mangrának az új pü-

pők, ki megerősítése után minden pártpolitika-tól mentem, tisztán csak egyházának fog élni és nem fogja magát egy párttól sem befolyásoltatni. Ő, ki Metianunak tanítványa, békét és tisztaságot hirdet egyházában.

— Wickenburg államtitkár mandátuma. *Garamszentkereszt*ről táviratozzák: *Wickenburg* Márk gróf dr. államtitkár az újbányai választókerület képviselőjelöltje *Teleki* Sándor gróf, *Osztrólczy* Miklós, *Justh* Ferenc, *Heinz* Hugó és *Kubinyi* Géza országgyűlési képviselők kíséretében szombaton Újbányára érkezett, ahol fényes fogadtatásban részesült. Ezután nagyszámú választógyülekezet előtt megtartotta programbeszédét, a melyet óriási tetszéssel fogadtak. Este az államtitkár tiszteletére laklyásmenetet rendeztek. Vasárnap reggel *Wickenburg* gróf számos képviselőtől és választótól kísérvé *Zsarnócára* ment, ahol *Janneseck* Károly római katolikus lelkész nagyszámú közönség élén hazafias beszéddel üdvözölte. Az államtitkár itt is tartott programbeszédét, a melyet szintén gyakori helyesléssel kísérték. Délután *Wickenburg* gróf *Geletnekre* ment, ahol *Bogisich* Agost esperes tartotta az üdvözlő beszédet. Vasárnap este *Wickenburg* gróf *Garamszentkeresztre* érkezett, ahol *Rimely* Károly püspök vendége volt. Innen a kerületnek még számos közönségét fogja meglátogatni. *Wickenburg* gróf a kerület rokonszenvét teljes mértékben megnyerte és egyhangú megválasztása biztosítva látszik.

Pénzintézeti közgyűlések.

(*Aradmegyei Takarékpénztár.* — *Aradi Ipar- és Népbank.*)

Arad, február 16.

Az *Aradmegyei Takarékpénztár* vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta harminckettedik évi rendes közgyűlést a részvényesek nagy érdeklődése mellett, kik a betérjesztett igazgatósági jelentésből és számadatokból örömmel vették tudomásul, hogy az intézet vezetői fokozott tevékenységgel igyekeztek azon, hogy a lefolyt üzletévről is szép eredménnyel számolhassanak be. A régi, jónévű intézet iránti bizalom állandó megnyilatkozását tünteti föl a *betétek* folytonos emelkedése, mely a múlt évben közel 630 ezer koronát tett ki. Ezért a szép sikerért a részvényesek meleg köszönetet szavaztak *Szathmáry* Gyula intézeti elnöknek, az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak, *Ring* Géza ügyvivő igazgatónak s a derék tisztviselői karnak, mint a kik egyaránt részesek az elért kitűnő eredménynek.

Az *Aradi Ipar- és Népbank* közgyűlése ugyancsak vasárnap délelőtt 11 órakor folyt le. Itt *Tagányi* István elnök érintette azt a cikket, mely lapunkdan a minap a Népbank pénzügyi helyzetéről, illetve az elnök kijelentéséről volt olvasható. A közgyűlésen *Tagányi* nem ment bele az *Aradi Közlöny* cikkének meritumába, egy megjegyzéssel átsiklott rajta. *Tagányi* se hus, se hal fevilágosítását egy-két helyeslés kísérette, de annál kirívóbb volt az általános esend, mely nem az elégedettség csendje volt. A hangulat egyáltalán hideg maradt és akkor sem melegedett föl, mikor *Tiszti* Lajos a részvényesek elégedettségét tolmácsolta.

A két közgyűlésről az alábbi részletes tudósításunk szól:

(*Aradmegyei Takarékpénztár.*)

A közgyűlést *Szathmáry* Gyula kir. tanácsos, intézeti elnök nyitotta meg. Konstatálta a gyűlés határozatképességét, a mennyiben ötven részvényes 328 részvény képviselőjében, 202 szavazattal van jelen. A jegyzőkönyv vezetésére *Mandl* Vilmos dr. intézeti ügyészt, hitelesítésére pedig *Éles* Armin, *Kádas* Kálmán és *Keresztes* Gyula dr. részvényeseket kérte föl.

A lefolyt üzletévet jellemezve elmondja az elnök, hogy a végeredmény, a számadási mér-

leg, az intézethez fűzött várakozást teljesen kielégíti. Az igazgatóság az elmúlt évben is hű volt az alapszabályokban lefektetett elvekhez: a közgazdasági és üzleti érdekeket legjobb tehetsége szerint szolgálja s a kezeibe letett részvényitőket hasznosítani, mint azt évek hosszú sorát át a részvényesek javára mindenkor megtette. Részvétellel emlékezik meg azután *Hász* Sándor igazgatósági elnök elhunytáról, a kinek rokonszenves egyénisége, gazdag jogi, közgazdasági és pénzügyi tudása ez intézetnél is előkelő vezető szerepet juttatott a megboldogultnak. Az intézet vezetése, fejlesztése és gyarapítása körül hű, buzgó s sikeres szolgálatok fűződnek az nevéhez s maradandó, kegyeletos emléket biztosítanak neki. Bejenti végül, hogy az intézet igazgatósága *Hász* Sándor arcképét a közgyűlési terem számára megfestette.

Ezután *Ring* Géza ügyvivő igazgató olvastatta fel az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését, melyeket a közgyűlés egyhangulag, helyesléssel elfogadott és a felmentvényeket megadta. Az intézet összes forgalma az elmúlt évben 164 997,763 korona 25 fillért tesz ki. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat így hangzik:

A mérleg tiszta jövedelme egyenlege a múlt évi 14,665 korona 51 filléren kívül 206,047 kor., 31 fill. mely összegből alapszabályaink 127. § a értelmében levonandó a) a részvényitőke 5% kamatja 30,000 kor., a fennmaradó 176,047 kor., 31 fillérből b) a tartalékalap javára 10% 17,604 kor. 73 fill., c) az igazgatóság jutaléka 10% 17,604 kor. 73 fill., d) a tisztviselők jutaléka 3% 5,281 kor., 42 fill., e) jótékonycélokra 2% 3,520 kor. 94 fill. = 74 011 kor. 82 fill. így a maradvány, vagyis 132 035 kor., 49 fill. hozzáadva az ahozatott 1901. évről 14,665 kor., 51 fill. összesen 146,701 kor. képezi a t. közgyűlés rendelkezésére álló 1902. évi tiszta nyereséget. Indítványba hozzuk, hogy ebből az összegből a részvényitőke 5% kamatján 30,000 kor. kívül felülosztalékrént 120 000 kor. összesen 150 000 kor. osztassék ki olyképen, hogy folyó évi február hó 16-tól kezdve a 20. számú szelvény intézetünk pénztáránál, és a Pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten 100. koronával beváltassék, a részvényutalványokra pedig lebélyegzés mellett 50 korona kifizetessék, a felügyelő-bizottságnak 1902. évi működéséért 2400 korona megszavaztassék, 4000. korona a tisztviselői nyugdíjalapra, 5000. korona az ingatlan értékesítési alap gyarapítására fordítassék, 15301. korona pedig az 1904. évre átvitessék.

Steinitzer Pál dr. részvényes emelkedett most szólásra. Elmondotta, hogy a két legutóbbi év általános depressziója nyomasztólag hatott az összes pénzüzetekre, azokra a pénzbeség és üzlethiány rendkívüli terheket rótt. Ennek dacára az intézet oly mérleget mutat be, oly szép eredményt tüntet föl, a mely minden tekintetben kielégíti a várakozást. Sablonos dolog ugyan e sikerért köszönetet mondani, de azt hiszi, a sablontól eltekintve is a részvényesek összességének érzelmeit és meggyőződését tolmácsolja, midőn indítványozza, hogy a közgyűlés az intézet elnökének, igazgatóságának felügyelő bizottságának, főképp *Ring* Géza ügyvivő igazgatónak s a vezetése alatt álló tisztviselői karnak derekas és ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavazzon.

Az indítványt egyhangulag, zajos helyeslés közt elfogadták.

Következett végül a választmányból kilépő nyolc helyének betöltése *Barabás* Béla dr., *Holländer* S. muel, *Králtz* Gyula, *Kristyóry* János, *Lusztig* Armin, *Varjassy* Lajos, *Verzár* Márton és *Wallfisch* Armin léptek ki az alapszabályok értelmében, a kiket újból és egyhangulag megválasztottak *Lusztig* Armin kivételével, a ki kijelentette, hogy a választmányi tagságra nem reflektál, megválasztatni többé nem kíván. Tíz évre terjedő buzgó működéséért egyhangulag elismerő köszönetet szavazott a közgyűlés *Lusztig* Arminnak s helyét az igazgatóság javaslatára *Hász* Antallal töltötte be.

A közgyűlésen jelen voltak: *Szathmáry* Gyula, *Bing* Vilmos, *Wadowszky* Gusztáv, *Neumann* Samu, *Herzel* Bernát, ifj. *Kintzig* János, *Ring* Géza, *Fodor* Gyula, *Kopp* János, *Domonkos* Gyula, *Leopold* Zsigmond, *Kádas* Kálmán, dr. *Kertész* Miksa, *Friedmann* Lajos, dr. *Tissh* Mór, *Glück* Károly, *Liemberg* Sándor, *Éles* Armin, dr. *Ring* Béla, *Natland* Bernát, *Fényes* Dezső, *Sarlot* Domokos, *Braun* Mór,

dr. *Mandl* Vilmos, dr. *Schartner* Sándor, *Maresch* Gyula, *Deusch* Bernát, *Neuman* Herman, dr. *Kell* Lipót, dr. *Steinitzer* Pál, *Nemess* Géza, dr. *Keresztes* Gyula, *Jellinek* József, *Steinitzer* József, *Dániel* Endre, *Spitzer* Ignácz, *Réthy* Viktor, *Kohn* Zsigmond, *Tagányi* Gusztáv, *Mihályi* Agoston, *Weisz* Dávid, *Rosenberg* Miksa dr., *Weisz* Sándor, *Tiszti* Lajos, *Friedman* Ede, *Varjassy* Lajos, *Dániel* László, *Domonkos* József, *Bing* Ede, *Lukács* Lajos dr., *Kohn* S. N., *Domonkos* Lajos, *Kristyóry* János, *Tolnai* János dr., *Holländer* Ignác, *Szakolczay* Lajos, *Kálmán* Ferenc dr.

(*Aradi Ipar- és Népbank.*)

A közgyűlést, mely d. e. 11 órakor kezdődött, *Tagányi* István elnök nyitotta meg. Konstatálta, hogy 43 részvényes van jelen 379 részvény képviselőjében, tehát a gyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére *Vajda* István dr. ügyészt, hitelesítésére pedig *Szathmáry* Gyula és *Éles* Armin részvényeseket kérte fel.

Ezután *Laczay* Endre vezérigazgató olvastatta fel az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat így hangzik:

A mérleg tiszta jövedelme 100,496,31 kor., ebből levonandó az alapszabályok 141. § a értelmében a részvényitőke 5% kamata 50,000 kor. Marad 50,496,31 kor. Ebből fordítandó: a) 10% a tartalékalap részére 5,049,63 kor. b) 10% a hiteltartaléka részére 504,96 kor. c) 4% a nyugdíjalap részére 2,019,85 kor. d) 10% az igazgatóság jutaléka, lemondva a tartalékalap javára 5,049,63 kor., 12,624,07 kor. Marad 37,872,24 kor., hozzáadva az 1901. évi nyeremenyathozatalt 13,614,37 kor. Összesen 51,486,61 kor., mely összeg képezi a tisztelt közgyűlésnek rendelkezésére álló nyereséget. Indítványba hozzuk, hogy ezen összegből részvényenként 20 korona, kamaton kívül felülosztalékul 10 kor., vagyis 25,000 kor., osztassék fel olyképp, hogy folyó évi február hó 16-tól kezdve részvényeink 32. számú szelvénye 30 koronával Aradon, az intézet főpénztáránál, vagy Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi banknál beváltassék. A fennmaradó összegből 26,486,61 kor. fordítassék: a) a felügyelő-bizottság 1902. évi működéséért, lemondva a tartalékalap javára 2,400 kor., b) a vezérigazgató jutalékára 2,000 kor., c) az intézeti tisztviselők jutalmazására és jótékonycélokra 5,000 kor., 9,400 kor. Marad 17,086,61 kor., mely összegből fordítassék a tartalékalap külön javadalmazására 5,000 kor., míg a fennmaradó 12,086,61 kor. az 1903. évre vitessék át.

Tagányi István elnök a mérlegszámlák előterjesztése után a következő kijelentést tette: T. közgyűlés! Engedjék meg, hogy kitérjek az az *Aradi Közlöny* egy cikkére. E cikkben az igazgatóság és az én személyem azzal vádoltatik, hogy tájékozatlanságnan lévén az intézet pénzügyeiben, tévesen informáltuk a t. részvényeseket a helyzetről. Az igazgatóság s a helyesnek, sem szükségesnek nem tartotta a sajtó útján refektáriani e vádakra, mert abból indult ki, hogy az igazságos ügy önmagát igazolja és védelemre nem szorul. De sajnos is volna, ha ilyen uton kellene megvédeni az igazgatóság reputációját, mely, mint a cikkíró ur igen helyesen megjegyezte, csak egyetlen forumnak tartozik felelősséggel, mert ilyen ügynek az elbírálása egyedül a közgyűlésnek, vagyis a részvényesek egyetemének van fenntartva. A mit én, t. közgyűlés, december 14. én a helyzetről mondtam, azt ma is fenntartom. En legjobb tudomásom szerint beszéltem és cselekedtem, az adatokat a vizsgáló bizottság, *Ring* Géza, *Laczay* Endre és *Fodor* Gyula urak által összeállított mérlegszámlából merítettem. Ennek egyik tétele a bruttó-nyereséget 201,298 koronában tünteti föl. Netto nyereségről nem beszéltem, azt még akkor nem is lehetett előterjeszteni. Ismétlem, hogy én a valóságot terjesztettem elő és nem mást. Kérem ezt tudomásul venni.

A közgyűlés az elnök enunciacióját minden hozzászólás nélkül tudomásul vette.

Ere elfogadták az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentését s a felmentvény mindkettőnek megadták.

Tiszti Lajos részvényes felszólalására jegyzőkönyvi köszönetet mondtak az igazgatóságnak, vezérigazgatónak, felügyelő bizottságnak s az intézet tisztviselői karának.

Végül az *Eckstein* György elhunytával megüresedett igazgató választmányi helyet egyhangulag *Köpf* János dr. ralt töltötte be.

A közgyűlésen jelen voltak: *Tagányi* István, *Kristyóry* János, *Páris* Lajos dr., *Vajda* István dr.,

Institőrök: Kálmán, Tagányi Gusztáv, Révész Nándor, Keresztes Ferenc, Ring Lajos, Reicher Ferenc, Braun Antal, Hirschl Zsigmond, Maresch Gyula, Mihályi Agoston, Kohn S. N., Glück Károly, Csámszky Lajos, Domonkos Lajos, Fleischer Samu dr., Assael József, Tagányi Sándor dr., Eles Armin, Marek Samu, Hegyi Antal, Jellinek József, Tiszti Lajos, Deutsch Bernát, Magyar Ferenc, Mihalik József, Szalay Károly, Ring Béla dr., Rosenberg Miksa dr., Varjassy Árpád, Varjassy Lajos, Reicher Károly, Seidner Bernát, Steinitzer Pál, Dobiaschi József, Lukács Lajos, Weisz Sándor, Leopold Zsigmond, Kuttu Gyula, Lamzer János, Mihalik Béla, Steigerwald Alajos, Tolnai János dr., Bing Ede, Gruber Hugó, Priegl István, Avarffy Ferenc.

TÁVIRATOK.

A burok Chamberlainhoz.

Graafreinet, február 16. A kerületbeli afrikanderek Chamberlain gyarmatügyi miniszternek feliratot adtak át, a melyben kijelentik, hogy noha a szabad alkotmányban biztosított előjogokat nagyrabecsülik, nem kevésbé ragaszkodnak az Angliával való egyesüléshez. A hadijog uralma alatt sok méltánytalanság esett rajtuk s ez még nem szűnt meg teljesen. Meg vannak róla győződve, hogy magatartásuktól függ az ország jóléte és gyermekeik jövője, a miért is eltökélt szándékuk, hogy a multakat feledik és hű angol alattvalók lesznek.

Egy milliomos Venezuelának.

New-York, február 16. Carnegie András 12-én értesítette Bowen-t, hogy ha Venezuela kívánja, hajlandó neki azonnal átadni 360.000 dollárt Németország 1.760.000 bolivári követelésének törlesztésére. Bowen megköszönte ezt az ajánlatot, de kijelentette, hogy Venezuelának erre nincs szüksége.

Csák Czirjék kitüntetése.

(Az érdemkereszt átadása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16

Holnap, kedden délelőtt fél tizenkét órakor adja át Kun László dr. kanonok, Desseswffy Sándor csanádi püspök meghízásiából Csák Czirjék dr. minorita rendfőnököknek a királyi kitüntetést: a harmadosztályú vaskorona rendet ünnepélyes formák között. Az volt a terv, hogy Németh József püspök végzi ezt az aktust, ki azonban táviratban tudatta, hogy váratlan akadályok miatt nem jöhet Aradra. Wittenberger Antal pápai kamarás, a püspök titkára sem jön el, mert Abbázában tartják teendőit.

Az ünnepély színhelye a városháza tanács-terme lesz. Kun László dr. kanonok beszéd kíséretében nyújtja át a rendjelet a rendfőnököknek. Ezután Institőrök Kálmán Aradváros polgármestere üdvözli Csákokat.

A tanács-teremből átvonulnak az átadási aktus hivatalos személyei a városháza dísztermébe, hol nagyszámú hölgy-közönség várakozik Urbán Ivánné urnóval élén a rendfőnökökre, hogy üdvözölje. A hölgyek nevében Urbán Ivánné főispánné intéz beszédet a kitüntetethez.

A tanács-teremben lefolyó ünnepélyre hivatalosak: Aradváros részéről Institőrök Kálmán polgármester, Varjassy Lajos helyettes-polgármester, Sarlót Domokos főkapitány, Aradvármegye részéről: Urbán Iván főispán és Dálnoki-Nagy Lajos alispán, továbbá Andronyi Károly, Domány József, Hermann Gyula, Kristyó János, Mülek Lajos dr., Nyáry Béla, Ormos Péter, Reicher Károly, Salacz Gyula, Szöllösy Jenő, Urbányi Béla, Varjassy Árpád, mint a minoritarend tiszteletbeli tagjai, s az aradi egyházak lelkészei.

Az ünnepély után a minoritáknál ebéd lesz, melyen a rendjel átadáshoz meghívottak vesznek részt.

Irodalmi pályázatok a Kölcsey-Egyesületben.

(Az irodalmi szakosztály ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16

Érdekesen bontakozott ki az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának munkaprogramja az ülésen, amelyet ma este a szakosztály elnöki bizottsága tartott. Ez a program biztosítékát adja az Aradon megindult irodalmi szervezkedésnek, amely bizonyára a közönséget is meg fogja nyerni magának. Az irodalompartolásnak szép példáját adta Varjassy Árpád, a Kölcsey-egyesület elnöke, aki kijelentette, hogy a míg él, évente 100 koronát juttat a szakosztály által kitűzendő valamely irodalmi pályázatra. Ohajtható, hogy e neves példának minél több követője legyen. Az ülésről a következő tudósítást vesszük:

Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának első bizottsága ma este, Somogyi Gyula dr. alelnök vezetésével tartott közgyűlésen állapította meg a szakosztály munkaprogramját, amelyre nézve a szakosztály plénumának előterjesztést fog tenni. Elhatározta, hogy a folyó évben nyolc felolvasó ülést tart és pedig március, április, május, szeptember, október, november és december hónapban. A novemberi ülés egyben Csiky Gergely emlékeztetének lesz szentelve. A felolvasó üléseket minden alkalommal vasárnap délelőtt tizenegy órakor a városháza nagytermében tartják meg. A Kölcsey-egyesület tagjai ingyen látogathatják a felolvasó üléseket, nem tagok 20 fillér belépő díjat fizetnek.

Javaslatot tesz az elnöki bizottság, hogy ez évben három irodalmi pályadíjat tűzzön ki a szakosztály: 100 koronát egy magyar jellegű, vig, vagy satirikus költői elbeszélésre, 100 koronát valamely aktuális társadalmi kérdést fejtető, érdekesen és könnyedén, megírt tanulmányra és ugyancsak 100 koronát egyfelvonásos vígjáték, vagy dramolettre. A pályázat határideje 1903. július 15.

Lelkes örömet és elismerést keltett Varjassy Árpád kir. tanácsosnak, a Kölcsey-egyesület elnökének, amaz áldozatkész elhatározása, — a melyet a mai gyűlés során jelentett be — hogy a míg él, évente 100 koronát ajánl föl a szakosztályának irodalmi pályázat céljaira.

Végül elhatározták, hogy könyvekben megjelenő, évenkéntes folyóiratot ad ki a szakosztály, mely az idén május 1. október 1. és december 1-én jelenik meg, ez tartalmazni fogja az üléseken felolvasásra került munkákat, egyben krónikája lesz a szakosztály működésének s a szabadságharcú ereklyemúzeum gyarapodásának. A Kölcsey-egyesület tagjai ezt ingyen kapják; nem tagok fizetnek 1 koronát.

Végül megállapították a szakosztály ez évi költségvetését, a melyet az anya-egyesület közgyűlésének terjesztenek be.

Az első felolvasó ülést március 8-án tartják meg.

Az elnöki bizottság által készített javaslatok ügyében a szakosztály plénuma február 18-án szerda délután 6 órakor a kereskedelmi- és iparkamara kistermében ülést tart.

Az elnöki bizottság mai ülésén Somogyi Gyula dr. elnöklésével Edvi Illés László alelnök, Benedek Árpád, Farkas Ferenc, Illés Zsigmond, Szöllösi István, Tolnai János dr., Varjassy Árpád és Faragó Rezső titkár voltak jelen. Dálnoki Nagy Lajos dr. kimentette elmaradását.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegítő- és temetkezési egyesülete vasárnap tartotta, Máté András elnöklésével évi közgyűlését. Tudomásul vették az évi jelentést, amely szerint a vagyoni álladék az 1902. év végen 9002 08 kor. volt, az emelkedés 701 16 kor., az előző évhez képest. Majd megejtették a tisztújítást. Elnökül újból egyhangulag megválasztották Máté János. Alelnökül Kovács György és Bakó József. Választmányi tagokul: Gál József, Pecsénye István, Gál Márton, Pongrácz István, Máté András, Tisza Gáspár, Menyhárt András, Mayer Nándor, Szeibert Péter, Halász Mihály, Thurzó Sándor, Fehér János, Führbacher János, Gál Imre, Szabó Balázs, Petrikovits Dániel. Póttagokul: Lukács István, Krista András, Pákáski János, Radócsi Ferenc, Károlyi András, Simon István. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy a napi segélyek 80 fillérről 100 fillérré és halálesetére a jutalék 100 koronáról 150 koronára fogják felemeltetni f. é. április hó 1-től kezdődőleg.

Makó város közgyűlése.

(Küldöttség a miniszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, február 16.

Makó város képviselő testülete ma délelőtt kezdett tele a február havi rendes közgyűlés megtartásába. Csak kezdett, mert a közgyűlés elejétől fogva szenvedélyes, izgatott hangulatu volt, úgy, hogy reggeli kilenc órától délig alig egy interpelláció és három indítvány felett határozta, a negyedik indítvány tárgyalása már átmaradt a délutáni órákra.

A közgyűlést Farkas József polgármester nyitotta meg, bejelentve, hogy a marosmenti hatóságok küldöttségét e hó 11-én fogadta Darányi földművelési miniszter s ismertette a miniszter válaszát a marosi hajózás tárgyában átnyújtott memorandumra.

Nagy Károly ref. lelkész az állatvásár kihelyezése tárgyában interpellált. A város közönségére nézve hátrányos, hogy a miniszter a heti állatvásárt kihelyezte a belterületről a külső vásártérre, kérdi, mi előzte meg a rendeletet s megtette-e a hatóság a kellő lépéseket?

A polgármester szerint ez törvényen alapult, a rendelet visszavonására azonban meg lehet tenni a lépéseket. A képviselő aztán úgy határozott, hogy küldöttségileg kéri fel a minisztert a rendelet visszavonására s a küldöttségbe Farkas József polgármestert, Nagy Károlyt, Baló Benedeket, Nagy Istvánt és Tamási Józsefet választotta be, a küldöttség vezetésére pedig Justh Gyula országgyűlési képviselőt kéri fel.

Ormos Ede dr. három rendbeli indítványt nyújtott be. Először, hogy a Maros tui partjára való könnyebb átjuthatás céljából a Maroson dreglye-közlekedés létesíttessék, másodsor, hogy a kincstár által eladott tárnoki föld az apátfalvi határban külön, önálló vadászterületnek minősíttessék s miután Apátfalva község ezt haszonbérbe adta, az alispánt kérje fel a képviselőt az árverés megsemmisítésére; harmadsor pedig a varjúk irtása engedtesse meg, miután a vetésekben nagy kárt tesznek.

A polgármester az indítványokat nem tartja olyanoknak, amelyekben határozatot lehetne hozni anélkül, hogy a város a fogadatlan prókátor szerepére ne vállalkoznék, különösen a tárnoki földek ügyében. Vita után a közgyűlés is napirendre tért az indítványok felett.

Molnár István képviselő a városi kert haszonbérbe adását s a kertész elbocsátását indítványozta.

Ezzel kapcsolatosan elvették a városi kert megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését,

amely olyan rendtelenséget talált a kertben, hogy ennek alapján javasolja a kertész elbocsátását. A tanács időközben miniszteri kertfelügyelő kiküldését kérte s két ízben két felügyelő jelenvén meg, mindkettő kifogástalanul s mintaszerűen véleményezte úgy a keretet, mint a kertész működését.

A kétféle vélemény felett aztán hatalmas vita kerekedett. A többség — úgy látszik — a kertész elbocsátása mellett van a felszóalások után ítélve, *Bán Zsigmond* dr. ügyész véleménye szerint azonban erre nincs ok s miután ebből kártérítési pör keletkezik, névszerinti szavazást s a vagyoni felelősség kimondását kérte. Óriási lármá között ment volna tovább a tárgyalás, miután azonban a többség a kertészszel kötött szerződés bemutatását s felolvasását követelte, az elnöki széklet időközben elfoglalt *Bakos Ferenc* főjegyző e végből felfüggesztette a közgyűlést s folytatását délután 3 órára tűzte ki.

Afférek

az önkéntes-bál miatt.

(A német bál meghívó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Mint jobban bonyolódik az az ügy, mely a 33-ik gyalogezred önkénteseinek német meghívójából támadva, néhány nap óta felkavarta a kedélyeket Aradon. Immár két lovagias affér is származott az ujságoknak a meghívót tárgyaló kritikájával kapcsolatosan. Egyik, mely már napokon át huzódik, *Schröder* Béla lapszerkesztő és *Deutsch* Jenő, a tervezett önkéntes bál főrendezője között támadt, a másik pedig, mely újabb keletű ugyancsak *Deutsch* Jenő és *Kormos* Sándor hírlapíró között keletkezett.

Az előbbi affér a mai nap folyamán befejezést nyert ama jegyzőkönyv által, melyet *Vincze* Miklós és *Illés* Zsigmond mint *Schröder*, továbbá *Csobán* Mihály százados és *Hospodár* főhadnagy mint *Deutsch* segédei irtak alá.

A jegyzőkönyv szerint az önkéntes megbízottai a „tapintatlan” szóért, mint szerintük sértésért kértek elégtételt.

A jegyzőkönyv ezután így hangzik:

Schröder Béla ur megbízottai kijelentik, miszerint megbízójuk az önkéntesek eljárásának bírálatában a hivatásával járó kötelességszerű és jogos kritikagyakorlás határát túl nem lépte, miért is a fegyveres elégtételadást helyénvalónak nem találják. De ezzel egyidejűleg kijelentik, hogy megbízójuk az inkriminált kifejezéssel sem *Deutsch* Jenő urat, sem önkéntestársait egyéni vagy testi becsületükben és tisztességükben belátása szerint nem sérthette meg.

Deutsch Jenő ur megbízottai ezzel szemben úgy vélik, hogy *Schröder* Béla szerkesztő ur, akinek ujságírói minőségében való kritikagyakorlási jogát elismerik, ezuttal a „tapintatlan” kifejezés használatával túllépte a jogos kritika határát és sértet. feiük nevében vagy annak kijelentését kívánják, hogy *Schröder* Béla ur sajnálja az inkriminált kifejezést, — vagy pedig fegyveres elégtételt követelnek.

Miután pedig *Schröder* Béla ur megbízottai felük nevében kijelentik, hogy az sem az inkriminált kitétel használata fölött való sajnálkozást kifejezni, sem fegyveres elégtételt adni nem hajlandó — mindkét fél megbízottai az ügyet a maguk részéről befejezettnek nyilvánítják.

Ez ügyből kifolyólag az aradi hírlapírók testülete ma délután *Tiszi* Lajos elnöklété alatt ülést tartott, melyen a következő határozatot hozták:

Az aradi hírlapíró-testület ma délután tartott ülésén az aradi önkéntes bál németnyelvű meghívójából támadt lovagias ügyekbel szemben kijelenti, hogy *Schröder* Belának

az Arad és Vidéke felelős szerkesztőjének azon eljárását, melyel az általa hírlapírói minőségben gyakorolt jogos kritikáért magát elégtételadásra kötelezettnek nem érezte: *felléttlenül helyesli, magáévá teszi* és egyhangu határozattal kinyilatkoztatja, hogy hivatásának gyakorlása közben sem egyén, sem testület által, sem most, sem a jövőben magát korlátozni, annál kevésbé terrorizálni nem engedi.

Az aradi hírlapírók ezen határozatát beteszlik a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatósága elé.

A másik ügy vasárnap este keletkezett egyik aradi kávéházban, hol *Deutsch* Jenő sértő viselkedést tanusított *Kormos* Sándorral szemben. A kávéházban mintegy tíz önkéntes kíséretében megjelent *Deutsch*, s a később oda érkező *Kormost* tüntető fiksziozáásával, s megjegyzéseivel megsértette. Az esetleg támadható botránynak *Buchmann* százados, az önkéntes iskola parancsnokának, úgy *Kormos*, mint két önkéntes hívására történt megjelenése vette elejét. A százados figyelmeztetésére *Deutsch* elhagyta a kávéházat, hol nagy közönség volt figyelő tanuja az említett jelenetnek.

Kormos a mai nap folyamán *Nagy* Sándor dr. és *Stauber* József utján provokáltatta *Deutsch*ot, s egyben, mint tartalékos hadnagy jelentést tett az esetről az aradi császári és kir. hadkiegészítő parancsnokságnál, bejelentve a provokálást s *becsületügyi eljárás megindítását* kérte úgy önmaga, mint *Deutsch* Jenő ellen.

Az önkéntes bál különben, amint értesülünk az Erzsébet főhercegnő halála miatt elrendelt udvari gyász folytán elmarad.

A csanád-palotai pap Amerikában.

(Egy csanád-egyházmegegyel káplán visszatérését)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 16.

Hánytatott élete volt itt Magyarországon *Váradi* Gyula római katolikus káplánnak, aki ma már a szabad Amerika levegőjét szívja, mert itthon nem tudott megbarátkozni avval a gondolattal, hogy felsőbbtség, szubordináció is van a világon.

Váradi Gyula nevét elég sokszor lehetett olvasni, utóbbi időben már humorral beszéltek róla az emoerek. Ó volt az, aki ég és föld között lebegett, mert állása volt és még sem volt.

Nagyon művelt, sokat látott és tapasztalt ember volt fiatal kora dacára *Váradi* Gyula. A mint a papnövendék elvégezte, beutazta nem csak Európát, hanem Afrika északi részét is, s különösen Egyiptomban tartózkodott hosszabb ideig. Itt archeologiai tanulmányokat is folytatott a fiatal pap, de hogy tanulmányait a magyar tudomány javára értékesítse is, arra már nem kerülhetett a sor, mert *Váradi* nyughatatlan természete szokatlan viszonyok közé sodorták.

Előbb az esztergomi egyházmegyének volt tagjai. Onnan azonban kilépett, mert főlebbvalóival folytonos surlódásai voltak. Szegedre kerülve, a csanádi egyházmegyébe vétette fel magát. Szegeden hitoktató volt, de az intézet igazgatójával, akinek felsőbbtsége alatt működött, csakhamar kellemetlensége támadt. E miatt *Desseffy* Sándor csanádi püspök fel is mentette hitoktatói állásától és *Csanádpalotára* nevezte ki káplánnak.

Váradi azonban sehogy sem akart beletnyugodni az ügy illetén elintézésébe és elment *Csanádpalotára*, de kijelentette, hogy állását nem foglajja el. *Desseffy* püspök erre felszólította, hogy ne akadékoskodjék és fogadja el állását minden ellenkezés nélkül. *Vá-*

radi eleinte nem egyezett bele, minden fórumhoz fordult panasszal, de végre is belenyugodott s kijelentette, hogy ezentul káplán lesz hát *Csanádpalotán*.

Nemsokáig tartott ez így. *Váradi* nyughatatlan lelke nem tudott megbarátkozni a falusi viszonyokkal és csakhamar bucsut mondvá, a csanádpalotai plébániának, utnak indult Amerikába.

Jelenleg a *cevelandi* parókán végzi az adminisztracionális teendőket, de legközelebb a *southbetleni* plébániára megy, a hová a hívek meghívták.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 17. A buttyini menyecsek táncmulatsága (Korona-szálloda.)

Február 21. A radna-lippai ev. ref. szegényeket és árvákat gondozó egyesület domo-estélye (József főhercegszálló.) — Az aradi iparosifjak önképzőkörének táncvigalma (Kass-venetégli.) — Az aradi waagongvári önkéntes tűzoltó kar álarcos bálja (Városliget.) — A makói kereskedők egyesületének hangversenyyel egybekötött táncestélye.

Február 22. A beéli olvasókör műkedvelői előadással egybekötött táncestélye. — A gyoroki önkéntes tűzoltóegylet táncvigalma (Nagyvendéglő.) — A radnai iparosifjak műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága (Magyar korona.) — Álarcos bohém estély este 8 órakor (Fehér Kereszt.) — A mária radnai polgárság táncvigalma (Faller vendéglő.)

Február 28. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület tréfas estélye.

(=) Mulaatság Ujszentannán. Az ujszentannai áll. polg. fiúiskola tantestület e hó 14 ikén a polgári iskola helyiségeiben a szegény tanulókat a java, *Adelmann* Olga, *Bérczy* Etelka, *Kreitler* Mili kissasszonyok, egy aradi magán dalkör és a világi áll. elemi népiskola tantestülete közreműködésével, hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely igen jól sikerült. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: *Adelmann* Károlyné, *Adelmann* Andrásné, *Bérczy* Lajosné, *Bleizeffer* Jánosné, *Czikor* Ferenczné, *Demkó* Károly és Istvánné, *Darnay* Péterné, özv. *Eich* Károlyné, *Eberlein* Józsefné, *Gantner* Károlyné, ifj. *Gantner* Károlyné, *Gesztesi* Péterné, *Grün* Hermanné, *Gyovay* Pálné, *Henni* Sándorné, *Jéles* Györgyné, *Kreitler* Ferenczné, *Kiss* Rudolfné, *Leszl* Károlyné (Grabázt), *Lengyel* Rezsóné, *Menczer* Ferenczné (Temesvár), *Mandl* Antalné, *Oster* Jánosné, özv. *Pogány* Imréné (Arad), *Priegl* Paula (Sz. Liget), *Princinger* Mihályné, *Rauchbauer* Nándorné, *Selinger* Jakabné, *Sümei* Józsefné, *Stieger* Ferenczné, *Skála* Józsefné, *Todorcsku* Györgyné (Világos), *Varjassy* Jánosné, ifj. *Werner* Adolfné, *Zaszló* Mózcsné.

Leányok: *Adelmann* Róza, *Adelmann* Olga, *Baum* Anna (Arad), *Bérczy* Etelka (Arad), *Bóhm* Rezsín, *Bleizeffer* Róza, *Demkó* Róza, *Eich* Katicza, *Grosz* Zsófia (H. Kustjov), *Henigesz* Valérie, *Kreitler* Mili, *Kunner* Lujza, *Leszl* Vilma (N.-Csanád), *Leszl* Marika (Grabázt), *Pogány* Ida (Arad), *Pavlovics* Margit, *Rezner* Mari, *Stieger* Mari, *Zelinger* Róza, *Schwartz* Malvin, *Szabó* Aranka, *Varjassy* Aranka, *Werner* Irma (Arad).

(=) A M. radnai polgárság. A Radnán alakuló ipartestület alapjára február hó 22 én a *Faller* fele vendéglő helyiségében bohózatos előadással egybekötött táncvigalmat rendez.

(=) Vörös kereszt egylet világi fiókja folyó hó 12 én tartotta fényesen sikerült bálját a Mátyás király szálló termeiben. Az anyagilag, mint erkölcsi tekintetben jól sikerült táncestély a reggeli órákban ért véget. A szép siker különösen *Valéria* Józsefné egyleti előnkő érdeme. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: br. *Bohus* Lajosné, *Bayer* Györgyné (Kisjező), *Csaballa* Józsefné, özv. *Gencsiné*, *Hofbauer* Zsigmondné, özv. *Joanovics* Istvánné, *Kabdebó* Kálmánné, dr. *Kocsis* Gézané, *Kobilják* Istvánné, *Najmányi* Béláné, *Németh* Károlyné, *Novák* Cornélné, *Paris* Gáborné, *Török* Arpadné, *Trincz* Zsigmondné, *Valerian* Józsefné, dr. *Werner* Miklósné (Pankota) stb.

Leányok: br. *Bohus* Margit, *Bayer* Ilonka, *Joanovics* Emma, *Mihajlovics* Flóra, *Németh* Gabika, *Török* Anna, *Valerian* Stefi, *Verzár* Margit stb.

Felülfizettek: Gróf Zselénsky Róbert (Budapest), 10 kor., Gróf Könyegess Fidéi (Taucz), Dániel Endre 8—8 kor., br. Bohus Lajos, Páris Gábor, Török Arpad, Valerian József, Peternelly Arpad 5—5 kor., Weber János, Glück József 4—4 kor., Kabdebó István, dr. Kabdebó Antal, Novák Aurél 3—3 kor., Novák Cornél, Kron Kálmán, Bódi József, Molnár József, Marksteiner Péter, Zinger Ferencz 2—2 kor., dr. Kocsis Geza, Todoroszkó György 1—1 kor.

(=) **A „makói kereskedők egylete“** február hó 21-én *Zilahiné* Singoffer Vilma opera énekesnő, *Hubert* Janka zenetanárnő urhölgyek, *Zilahi* Gyula az aradi nemzeti színház igazgatója és *Goltner* Lajos zenetanár urak közreműködése mellett a „Hollósy Kornélia“ színház és az egylet könyvtára-alapja javára saját helyiségben hangversenyt és zártkörű táncestélyt rendez.

(=) **Az aradi kereskedő ifjusság f. évi** január hó 31-én rendezett mulatságán felülfizetett szívesek voltak: 6 koronát özv. Nikodém Jánosné, 5 koronát: Aradmegyei takarékpénztár, Aradi ipar és népbank, Andrényi Károly és fia, Gebhardt István Keppich Zsigmond, Széchenyi gőzmalom r. t. 4 koronát: Adler Andor, Funkestein József, Karácsonyi Antal, dr. Rozsnyay József, Weisz Mór és fiai, 3 koronát: Éles Armin, Fejér Gyula. N. N., Porter Vilmos, Vojtek Kálmán, 2 koronát: Daimel Lajos, Dományi József, Faragó Rezső, Färber Lajos és testvére, Goldschmidt Mihály, Glück Rezső, Guttman és Berger, Guttman N., Hoffmann Sándor, Ilios István, Klein Sándor, Kneffel Károly és fia, Kristyóry János, Magyar Andor, Maresch Gyula Neumann M., Nádler Lajos, Dick Ernő, Pollák József, Rangsburg Sándor, Tedeschi Victor, Wallinger József, Walder Gyula, 1 koronát: Balogh Zsigmond, Münz I., Ujvárosi Márton, Wolcz Józsefné, 40 fillért Merkle Andor. A felülfizetőknek ezután hálás köszönetet mond a rendezőség.

Fölmentett gyujtató.

(Az első esküdtseki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Az aradi esküdtseki februári ciklusa ma délelőtt vette kezdetét. A tárgyaláson Köller János törvényszéki bíró elnökölt, miután az esküdtbíró elnöke, Fábian Lajos itélőtáblai bíró gyöngélikedik a helyettes elnök, Földes János bíró pedig több hete beteg.

A mai tárgyalás fölmentéssel végződött.

Belán Miklós bokszei lakos volt a vádlott, akinek az volt a bűne, hogy felgyújtotta a tulajdon fia istállóját. Családi perpatvarból szánta magát el Belán, hogy tűzbe borítsa annak a jószágát, aki hozzá legközelebb áll.

Két fia volt Belánnak, Nikoláj és Trandafir. Mikor Nikoláj fölcseperedett, az öreg Belán a fiára iratta át minden vagyonát, avval a kikötéssel, hogy holtáig az övé lesz a haszonélvezet és, hogy ha kisebb fiu is nagykoru lesz, ennek a nagyobbik köteles lesz átadni a vagyon felét.

A fiatal Nikoláj, amikor beleült a gazdaságba, rögtön fehércselédet vett a házhoz. Egy bokszei szépséggel kötött balkézre házasságot, s a mikor hallotta, hogy nem kap annyi hozományt vele, mint a menyit várt, módfelett goromba lett a lányával. Ez végre is megunt a vadházastársának gorombaságait és faképnél bagyta a gyöngédtelen imádót.

Következett azonban az aratás és a fiatal Nikolájnak szüksége volt asszonyra, aki főzőn az aratás alatt. — Kezdte visszacsalogatni a lányt, de ebbe a fiu atyja, a vízbe esett hozomány miatt, nem akart beleegyezni.

A fiu azonban hajthatatlan maradt s mikor elmondta, hogy elmegy a lányhoz, hogy visszahozza, az apa elment a korcsmába, hogy borba temesse hálátlan fia fölötti bánatát. A bor azonban veszedelmes tanácsadó s idősb Belán Nikoláj mérgeiben a fia udvarára ment s ott egy gyufával meggyújtotta az istálló tete-

jét. A tüzet csakhamar eloltották s nem is esett nagyobb kár semmiben.

Az ügyészség azonban az öreg Belán ellen a büntető törvénykönyv 429. szakaszába ütköző gyujtogatás büntette miatt vádat emelt.

Ma tartottak ez ügyben törvényt. A tárgyaláson, mint említettük, Köller János elnökölt, szavazóbírák Gallu József és Szalay Béla dr. voltak.

A vádat Lehmann Viktor ügyész, a védelmet Vannay János dr. látta el. Jegyző Lukácsy Miklós aljegyző volt. A védelem főképp a mellett érvelt, hogy az öreg a sajátját gyujtotta fel, emberélet nem forgott veszélyben s így nem büntethető.

Az esküdték a védelem álláspontjára helyezkedtek és „nem bűnös“-nek mondták ki, mire a törvényszék fölmentette.

Az esküdtseki tagjai voltak: Papp Vazul, Garai Sándor, Dürr Kocsárd, Ludig I-tván dr., Weisz Sándor, Vanicsek Mátyás, Kemény Manó, ifj. Kopetkó Károly, Rácz Sebestyén, Berecz István, Reisinger Ferenc dr., Guttman Samu, rendes és Hoffmann Sándor, Kremer József pótesküdték.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Nőemancipáció, bohózat. (Páratlanbérlet)
Szerda: Végrehajtó, bohózat (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szünet. (Lohengrin esti főpróbája miatt.)
Péntek: Lohengrin, opera. (Bérletszünet.)

* **A nőemancipáció.** Szigeti József régi darabja olyan, mint az az öreg ember, akinek mindhalálig fiatal marad a kedélye, s tul tesz sok ifju emberen is, kiknek a világfájdalom elrontotta a gyomrát. Ez a természetes jókedv töltötte be ma a színházat. A nőemancipáció felelevenítése alkalmával s teljessé tette a hangulatot az előadás, mely friss és egészségesen jó volt. A szereplők és a rendezés is azon voltak, hogy a felelevenítéssel igazán életre keltsék a darabot. Flórá, régi primadonnák kedves szerepét Rózsa Lili játszotta. O az előadás központja s a ma esti szép sikerhez is főképpen az ő révén jutott a színház. Ez a szerep azok közül való, melyhez a színésznői jó tulajdonságok minden variációja szükséges: játszó-tehetség, természetesség, egyéni báj, táncművészet, sőt énektudás is. Ezt a sokoldalú szerepet valóságos pazarkodással vitte sikerre Rózsa Lili. Kimeríthetetlen volt az ötletekben, találékony a változó alakítások színeiben, s mindezt az ő sajátos finomságával aranyozta be. Az előadás kiujja, a huszártoborzó, frappáns hatású volt, s ezt zajos tapsaival méltán, oltta a közönség, hogy hatszor kellett a művésznőnek a második felvonás után a függöny előtt megjelenie. A szerep köllőkei között az énekről is szólottunk az előbb. Ez alkalommal meglepett mindenkit a primadonna azzal a haladással, mely énektehetségében, hangjában megnyilvánult. A többi szereplők is hozzájárultak a sikerhez. B. Szabó rokonszenvesen játszotta Arpad szerepét, s nagy érdeme, hogy diszkréten mérsékelt maradt. Békés huszára nagyon jóízű volt és egygyel megszaportotta kiváló alakításainak számát. Pajor Agnes Fruzinája állandó derűtségben tartotta a közönséget, szintugy Polgár, mint furvээр hadnagy. Rászógált az elismerésre Györe, a kemény tábornok Szilasi, s a kisebb szereplők is.

* **Wagner Kozima Zilahyhoz.** Megirtuk, hogy Zilahy Gyula, az aradi Nemzeti Színház igazgatója, a Lohengrin aradi előadására meghívta a klasszikus szerző özvegyét, Wagner Kozima asszonyt. Wagner Kozima a következő levéllel válaszolt Zilahynak:

Mélyen tisztelt uram!

Megkaptam az ön levelét és végtelen örömmel adhatok kifejezést, hogy boldogult férjem legkedvesebb művét, a „Lohengrin“-t műsorába felvette. A legőszintébb szívből fakadó örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy önnek a nemes vállalkozásához gratuláljak. Kívánok minden tekintetben fényes sikert és reményem, e nemes vállalkozásában a közönség is támogatni fogja, annyival is inkább, mert tudtommal Budapest kivéve Magyarországon „Lohengrin“-t még nem adták elő. A levelében említett jogdíjra vonatkozólag annyit irhatok, hogy „Lohengrin“ két előadását engedélyezem önnek, jogdíj fizetés nélkül, a többi előadások megtarthatásában kegyeskedjék ügyvivőm, Gross Adolf uralral érintkezésbe lépni.

Kedves meghívását, úgy én, valamint Wagner Siegfried ur köszönettel vesszük, de sajnálatunkat fejezhetjük ki, hogy az előadásra részt nem vehetünk, de intézkedünk, hogy ügyvivőnk minket ott képviseljen, sziveskedjék az előadás napját velünk tudatni és Gross ur értesíteni fogja önt sürgönyileg érkezéséről.

Bayreuth, 1902. október hó.

Tisztelettel
C. Wagner.

* **A Végrehajtó.** Szerdán, e hó 18-án ismét a Végrehajtó, a sikert aratott bohózat kerül színre Almássy Lola felléptével. A többi szereplők Polgár, Sarkadi, Ternyei.

Wachsmann ezredes nyilatkozata.

(Jelentés a hadtestparancsnoknak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Az aradi 33. számú gyalogezred önkénteseinek német nyelvű meghívói miatt keletkezett afférek még mindig izgatják a kedélyeket.

Ebben az ügyben megkérdeztünk egy igen illetékes tényezőt: Wachsmann Vilmos a 33. gyalogezred ezredesét, s örömmel konstatáljuk, hogy Wachsmann ezredes ebben az ügyben, a sok vitára okot adó meghívók ügyében, olyan lojális és mindenkép kielégítő nyilatkozatot tett, mely remélhetőleg el fogja csendesíteni a felizgatott kedélyeket.

Wachsmann Vilmos ezredes ma Temesvárott járt, ahol Schwitter Lajos lovag tábornagy hadtestparancsnoknak jelentést tett a meghívókból keletkezett afférből.

Amikor Wachsmann ezredes Temesvárról visszaérkezett, tudósítónk felkereste az ezredeset várbeli lakásán.

Az ezredes láthatólag nem szívesen nyilatkozott erről az ügyről. Meglátszott rajta, hogy szívesebben volna most akár melyik háboruban, mintsem ott üljön a kíváncsiskodó újságíróval szemben.

— Milyen véleményt táplál ezredes ur az önkéntesek azon eljárásáról, hogy tisztán német nyelvű meghívókat küldöttek szét? — volt az első kérdés.

— Én nem tudtam a dolgról előzőleg semmit. Nincs is időm, hogy ilyen aprólékos dolgokkal foglalkozzam. Én a bálhoz beleegyezésemet természetesen megadtam s aztán a továbbiakat rábízam az önkéntes-iskola parancsnokára. Ha én előzőleg tudtam volna az esetről, mindenesetre úgy intézkedtem volna, hogy a meghívók német és magyar nyelven nyomassanak.

— A hadtest parancsnok urnak tett az esetről jelentést ezredes ur?

— Amint ilyen esetben mindig kötelességem is. Az excellenciás ur sajnálkozását fejezte ki, hogy ez történt.

— En magam is szeretem — folytatta némi gondolkodás után az ezredes — ha a fiatal emberekben van önérzet. Ok érzékenyek voltak s bánthatta őket az az egy kifejezés: tapintatlan. Ugy tudom s ezt ön is tudja, az úgy el van intézve. A segédek, kik tiszték voltak, elkövettek mindent, hogy ott kijelentsék, miszerint tollhiba volt, vagy hogy egyáltalán visszavonják. De hát ez nem történt. Én a magam részéről nem is tennék semmit. Hivatkoztak politikai elveikre s ez ellen nem lehet tenni.

Az ezredes azon nyilatkozatát, hogy az ő befolyása folytán magyar meghívók is nyomattak volna, nem leckéztető hangon tette. Nem akarta dezavualni az önkénteseket, de a közvéleményt sem, amely a német meghívók miatt fölháborodott. Katonaembertől, akinek se politizálni, se az alantasait egyszerűen kiszolgáltatni nem lehet, ez mindenesetre lojális nyilatkozat, a melyet örömmel vehet tudomásul a magyar közönség s a melyből érthetnek az önkéntes urak is.

Az aradi halálos párbaj a tábla előtt.

(Seidner büntetését lezártatták.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 16.

A nagyváradi kir. ítélőtábla ma hozott ítéletet annak a szenzációs párbajnak ügyében, a melyet 1898. december 27-én vívtak meg az aradi várban Seidner Samu berzovai kereskedő és Badini Demjén gróf, aradi cs. és kir. 38. gyalogezredbeli hadnagy s a melyen az utóbbi halálosan megsebesült. A párbaj után kilenc nappal, 1899. január 6-án Badini hadnagy meghalt.

A bárbaire kávéházi jelenet adott okot, a mely 1898. karácsonyának első napján történt. A jelenet közben Badini és társa kardot rándot rántottak, de kicsavarták kezükoól a kardot. A segédek végkimerülésig menő kardpárbajban állapodtak meg s abban Seidner kardja csontig bevágott Badini jobb karjába. A megsérült karon két nap múlva az üszkösödés tünetei mutatkoztak. A kart amputálták, de ez nem segített; az üszkösödés tovább terjedt és halált okozott.

Az aradi kir. törvényszék a tavaly május 17-én tartott főtárgyaláson Seidner Samu egy évi államfogházra ítélte. A súlyos ítéletet a btkv. 298. §-ának alkalmazásával hozta a bíróság. Ez a szakasz ezt mondja:

„Ha a megsebzett fél testének valamely tagját, vagy érzékét párbajban elvesztette, vagy ha a félnek megsebzéséből gyógyíthatatlan sérülés származott, a másik fél három évig terjedhető államfogházzal büntetendő.

Az ítéletben a vádhatóság képviselője megnyugodott, a vádlott, ugyancsak védője dr. Nagy Sándor enyhítésért felebbeztek.

A felebbezést ma tárgyalta a nagyváradi kir. ítélőtábla büntetőtanácsa, a mely, a mint tudósítónk táviratozza, az elsőbíró által kiszabott büntetést három havi államfogházra szálította le.

HIREK.

— Erzsébet főhercegnő halála. Bécsből táviratozzák: Erzsébet főhercegnő holttestét tegnap délután Weichselbaum tanár konzerválta. Éjjel a tetemet érckoporsóba tették, amelyet leonoztak és azután a gyászkapornává átalakított előcsarnokban felravatalozták. Ma reggel a spanyol

anyakirályné, Frigyes, Károly István és Jenő főhercegek, továbbá Mária Terézia főhercegnő, Lajos bajor herceg és a többi itt lévő rokonok a koporsóhoz mentek és imádkoztak mellette. A rendkívüli spanyol követség, amely ma este érkezik ide Madridból, a király vendégeként a Burgban fog lakni. József Agost főherceg, továbbá Klotild és Augustina főhercegnők ma este Alcsuthról ideérkeztek, hogy a temetésen jelen legyenek. Széchenyi Gyula gróf, a király személye körüli miniszter tegnap este ideérkezett. Erzsébet főhercegnőért ma és holnap mondanak misét. A holttestet kedden délután szenteli be Frigyes főherceg palotájában Gruscha biboros hercegérsek, azután átviszik Badenba és ott ideiglenesen nyugalomra helyezik a Weiburg-kastély házi kápolnájában. Végleges nyugalomra az elhunyt végső akarata szerint a heilenthal-i községi temetőben fogják helyezni. A sok részvétlét között újabban a német császár és a bolgár fejedelem is kifejezte részvétét.

A király ma délelőtt 11 órakor Frigyes főherceg palotájába hajtatott és részvétét fejezte ki Mária Krisztina spanyol anyakirálynénak, Frigyes, Károly István főhercegeknek és nejeiknek, továbbá Jenő főhercegnének és Lajos bajor hercegnek és nejének. A király hosszabban időzött a palotában és azután visszatért a Burgba. Néhai Erzsébet főhercegnőért négy heti udvari gyászt rendeltek el, amely 18-án kezdődik.

Erzsébet főhercegnő elhunytá következőben Erzsébet Amália főhercegnőnek Lichtenstein Alajos herceggel való egybekelése későbbi időpontra halasztatott. Ennek folytán természetesen elmaradnak a tervbe vett udvari ünnepek és a renúciáció; az ezekre vonatkozó meghívók és jelentések annak idején ujjalag ki fognak adni.

Erzsébet főhercegnő temetése, az elhunyt végső akaratához képest, pompa nélkül fog lefolyni. Miután a főhercegnő úgy kívánta, hogy beszentelése a palotában történjék, holttestét pedig Badenba szállítsák, minden aszerint fog történni.

— A katonai vita leszerelése. Fővárosi tudósítónk írja: A képviselőház mai ülésén sajtós hírek keringtek a katonai tárgyalásokról. Tudnivaló, hogy a függetlenségi párt elszánt harcot jelentett be a katonai javaslatok ellen és nyíltan is bevallja, hogy obsruál. Ma tehát arról beszélgettek komoly politikusok is, hogy az ellenzék, még e héten, de mindenesetre közeli időben le fog szerelni. A hirt azonban kétkedéssel fogadták általában, mégis sok szó esett róla. A híresztelés kuforrása is csakhamar kiderült. A bécsi Morgenpost ugyanis, a melyről azt mondják, hogy a legilletékesebb helyről kapja a magyar politikai híreket és a magyar kormánynak nem egy fontos intencióját közölte, mai száma arról ad értesítést, hogy sikerülni fog az obstrukciót leszerelni. Újabb engedményeket szerzett meg ugyanis a honvédelmi kormány és ez engedmények előtt az obstrukciós zászlót is meghajtja a függetlenségi párt. Határozott formát adni azonban e híreszteléseknek senki sem tudott és sajnos, nem sok remény van arra, hogy az ellenzék leszerel különösen pedig arra nem, hogy ezt rövidesen megteszi.

— A választók névjegyzéke. A belügyminiszter leiratot intézett a városi központi választmányhoz, amelyben az 1904. évi képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására hívja fel a választmányt. A miniszteri leirat következtében a központi választmány legközelebb ülést tart, amelyen megalakítja az összeíró küldöttséget. A választók névjegyzéke április havában készül el teljesen.

— Ki lesz az új biboros? A Vatikán dolgairól rendszeresen jól értesült Corriere della Sera jelentí, hogy a március elejére kitűzött pápai konzisztóriumot csak március végén, vagy április hó elején fogják megtartani. Az elhalasztás oka kizárólag az, hogy a Vatikán még mindig nem tudott megegyezésre jutni Goluchowski-val a magyar biboros kinevezése dolgában. A magyar kormány látva, hogy a pápa hajthatatlan Sam ssával szemben, az egri érsek jelöltségét elejtette és a külügyi kormány utján újabban Császka érseket és Dessewffy Sándor temesvári püspököt terjesztette fel kinevezésre. Valószínű, hogy a Vatikán Császka kalocsai érsek mellett fog dönteni.

— Soós bíró — vád alatt. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti kir. törvényszék vizsgálóbírája ma kihirdette Soós Kálmán bíró előtt a vádtanács végzését, a mely szerint a vádtanács ellene nem csupán ajándék elfogadásáért rendelt vizsgálatot, hanem megvesztegetésért is. Ez fölöttébb súlyosítja Soós bíró helyzetét, mert a megvesztegetést a büntető-törvénykönyv ily esetben ötliz évig terjedhető fegyházbüntetéssel sújtja.

— Eljegyzés. Kneffel Lajos tekintélyes vasnagyerkeskedő és az aradi társadalom egyik tevékeny tagja vasárnap este tartotta szük családi körben eljegyzését Kónya Marianne kisaszonnyal, Kónya Lajos ny. őrnagy bájos leányával.

Verbos Bella, Verbos Ádám általános ismert, jó hírnévnek örvendő aradi butorgyárosnak szép és kedves leányát tegnap jegyezte el a temesmegyei társadalom egyik kiváló alakja, dr. Bukovetz Sándor fiatal vingai ügyvéd.

Szopka I. József zádorlaci aljegyző eljegyezte Wedenmann Mátyas müncheni tecanikus leányát, Emmát.

Kaupert Lajos kőműves munkavezető e hó 15-én eljegyezte Ehling Zsuzsanna kisasszonyt.

— Udvari pikantériák. A P. H. írja: A bécsi kereskedelmi bálon Gregorigg képviselővel szemben tényleg úgy nyilatkozott: Ferenc Ferdinánd főherceg, mint ahogy azt másnap a lapok megírták. Természetesen később revokálni kellett a főherceg elszólását. Lipót Ferdinánd főherceg rendkívül szellemes, kedves és mulatni szerető férfiú volt és sokban hasonlított Rudolf trónörökshöz és János főherceghez. Ha a többi főherceg közt megjelent, messze kitűnt közülök s azért irigykedtek rá. Ez az irigykedés volt oka, hogy száműzetésbe kellett mennie és rangjáról lemondani, nem pedig a méssalliance. Méssalliance házasságot más főhercegek is kötöttek, Ernő főherceg is, még se kellett rangjáról és állásáról lemondania. Jenő főherceg szerelmi kalandja sem egészen fantázia szüleménye, de mert idejében közbeléptek, kalanddá változott. Koburg Lujza főhercegnőről beszélük, hogy elmebeli állapota annyira javult, hogy nemsokára mint gyógyultat kibocsájthatják a szanatóriumból.

— Sztérényi sajtópöre. Kolozsvárról táviratozzák: A kolozsvári esküdtbírósg ma kezdte tárgyalni a sajtópört, melyet Sztérényi miniszteri tanácsos indított Nadány Emil, végzett kereskedelmi iskolai tanuló ellen, aki egy röpiratban és egy szaklapban jogtalan haszonszerzéssel, részrehajlással, nepotizmussal vádolta Sztérényit, a ki mindezeket az évekkel ezelőtt Tordán alapított gépgyár állami támogatása körül követte volna el. A tárgyaláson megjelent maga Sztérényi is, a ki kérte, hogy engedjék meg a lehető legkorlátlanabb bizonyítást. A tárgyalás ma estig tartott, s holnap folytatják.

— Kereskedelmi alkalmazottakat segítő-alapítvány. A néhai Kell Mano nevére tett alapítvány kamataiból az Aradi Kereskedők Köre

március 3-án. Kell Manó halálának évfordulóján 20 koronát juttat egy keresésképtelen aradi kereskedő, vagy kereskedelmi alkalmazott, esetleg valamely állás nélküli vagy beteg aradi kereskedelmi alkalmazott részére. A kérvények ez iránt legkésőbb február 28-ig nyújtandók be az Aradi Kereskedők Köre titkári hivatalához (Szabadságtér tér 7. sz. I. em.)

— **Vitás özvegyi nyugdíj.** Egy aradmegyei utmester özvegyének érdekes panaszával foglalkozott a napokban a közigazgatási bíróság. Az ügy története ez: *Lippert* János pécskai állami utmestert 1882-ben nevezték ki utmesteri állásába ideiglenesen, míg 1885-ben véglegesítették. *Lippert* még 1856-ben feleségül vette *Ring* Annát, aki azonban 1882-ben elhunyt. *Lippert* innentovább egész haláláig, 1900-ig különváltan élt feleségétől. A férj halála után az özvegy nyugdíjat kért a kereskedelmi minisztertől, aki a kérést elutasította. Az özvegy még két ízben kérvényezett a miniszternél, újabb bizonyítékokkal akarván beigazolni nyugdíjjogosultságát. Miután a miniszter mindannyiszor elutasította kérését, panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz, hol az ügyet *Vasdényey* Géza bíró referálta. A közigazgatási bíróság a panasz iratokból mindenekelőtt azt igyekezett megállapítani, hogy ki volt a hibás a házközösség megszűnésében: a feleség vagy a férj? A közigazgatási bíróság, miután a különválás indító okait megvilágosító bizonyítékokra nem talált, a panaszt elutasította.

— **A török-bolgár konfliktus.** *Szent-Pétervárról* a macedón-kérdés komoly fordulatát jelentik. Az orosz kormány diplomáciai jegyzéket intézett Bulgáriához, amelyben kijelenti, hogy *Törökország* hadikészülődése indokolt.

A forrongás színhelyéről a következőket jelentik konstantinápolyi táviratok: A drinápolyi vilajetben lévő bolgár bizottságok, amelyek eddig csak ritkán adtak magukról életjelet, csak most kezdenek nagyobb forradalmi tevékenységet kifejteni. Azt jelentik Drinápolyból, hogy a napokban 12 főnyi bolgár banda jelent meg *Muracin* faluban (Drinápolytól északra), ahol összehívta a bolgár férfilakosságot és esküre kényszerítette, hogy a komitéhoz csatlakozik és tevékenységét támogatni fogja. A kik nem akarták ezt az esküt letenni, azokat bántalmazták. Egy muracsin embert megbíztak, hogy a bizottság számára való heti járulékokat beszedje. Hasonló zsarolások és fenyegetések fordultak elő állítólag Tirnovadsikben is. A török polgári és katonai hatóságok ennek következtében szigorubban ügyelnek a határszéli falvakra.

Monasztir szandzsákban tizennyolc forradalmi banda portyázik, háromszáz ötven emberrel.

Konstantinápolyból táviratozzák: A török haditanács elfogadta *Edhin* pasa mozgósítási tervét.

— **A makói szinkör összeomlása** alkalmából tegnap délelőtt a szinkör gyámsító egyesület választmánya hosszasan tárgyalta a szinkör felépítése érdekében a további teendőket. Abban állapodtak meg, hogy a színházat szilárdabban felépítik, a tervet pedig egyik budapesti színház-építő mérnökkel készítetik el. A szinkörpártoló egyesület választmánya ezen üléséből kifolyólag *Meskó* Sándor dr., *Dózsa* Sámuel dr. és *Kardos* Sámuel bizottsági tagokat küldötte ki a további intézkedések sürgős megtételére és a tervezet beszerzésére.

— **Házasság.** *Halpern* Miksa aradi fiatal törekvő kereskedő március 1-én délután négy órakor esküszik meg az aradi izr. templomban *Krausz* Sárika kisasszonnyal.

— **Adóvégrehajítások Aradon.** Az aradi pénzügyigazgatóság az adóvégrehajításokra vo-

natkozó intézkedését illetőleg a következő információt szereztük: A pénzügyigazgatóság szigorú rendelete a legkevésbé sem vonatkozik az adóhátralékosok összegére, hanem csupán azon hátralékosokra, kik ötszáz koronát meghaladó összeggel tartoznak, s nem mutatnak semmi hajlandóságot arra, hogy adózási kötelezettségüknek eleget tegyenek. Ezeket a csökönyös hátralékosokat, számszerint huszonnégyet szorították meg még pedig eredményesen. Ez az eljárás a legkevésbé sem szól a pénzügyigazgatóság humanitása ellen.

— **A nyilttér szenzációi.** Bizonyos, hogy a lap legnagyobb érdekességei nem mindig abban vannak, a melyért a szerkesztő felelősséget vállal. A másik részből pedig méltán foglalja le magának az érdeklődés oroszán részét a nyilttér, a melyben a lovagias ügyek két- és egyoldalú elintézése, a fiukat kitagadó apák, a feleséggel szakított férjek, elkeseredett hitelezők nyilatkozata szok a egymást fölváltani. De ezek már a nyilttérnek megszokott és nagyobb hullámot alig zavaró ügyei. Főülemelkedik a szenzáció mértékében az a két közlemény, a mely a *P. H.* vasárnapi számában jelent meg. Az egyik egy híres válópörnek legutolsó epizódja és így szól:

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy házasságunk fölbontásakor kifejezetten beleegyeztem abba, hogy volt nőm *Freystaedtler* Flora Splényi báróné nevemet továbbra is viselje. Kijelentem továbbá, hogy az ellene megindított peremet, melyet a névviselés eltiltása céljából indítottam, visszavontam, mert az összes perbeli állítások hamis rágalmaknak bizonyultak, melyekkel való félrevezetés vitt engemet csak arra, hogy ellene a pört megindítsam. Ezekből kifolyólag nevem viselésére *Báró Splényiné Freystaedtler Flórát* teljesen méltónak tartom és tőle az okozott bántalmakért ez uton is bocsánatot kérek.

Báró Splényi Arpád.

A másik közelebbről érint bennünket, meny nyiban Aradmegye egy előkelő földbirtokosához van címezve. Ennek meg ez a szövege:

Nyilt levél.

A nagybeteg, szélhűdést szenvedett *Károlyi Tibor* grófnak, a főrendináz volt elnökének, Mácsa, Aradmegye.

Ezton értesitem, hogy 32 évi öntapasztalataim, énszenvedéseim, továbbá buvárkodás révén szerzett tudásommal még meggyógyulhat. Cselekvésem rugója nem anyagi, vagy egyéb érdek, hanem tisztán a szeretet.

Földváry Jakab,

magántudós, egészségoktató.

Budapest, I., Németvölgy, Földvári villa.

Lehet, hogy *Földvári* Jakab módszere ugyan csalhatatlan, de hogy ilyen híres páciens által keres annak reklámot, az már egy kis szerénység.

— **Felpofozott és megrugdalt önkéntes.** Pécsről írják a *P. H.*-nak: Szombat óta nagy feltűnést kelt a városban egy botrányos katonai hír, amelyet eddig sikerült titokban tartani. Négy nap előtt a katonai gyakorlaton *Bentia* Pompejus 52. gyalogezredbeli főhadnagy a csupa önkéntesekből álló század előtt kétszer pofonütötte és háromszor megrugta *Boskovicz* Aladár önkéntest. Az önkéntesek között a magyarfalásról híres román főhadnagy ezen eljárása a legnagyobb fölháborodást keltette, de kénytelenek voltak a „Herr Oberlieutenant” ezen eljárását szó nélkül eltűrni, sőt utólagosan a legreménytelibb fenyegetésekkel ijesztették rá az egész önkéntesi osztályra, ha a hirt valaki kiviszi a civilbagázs közé. A hír titka tegnap kipattant és most ez képezi mindenütt a beszélgetés tárgyát. Az eset itt kínos feltűnést keltett és leginkább azok a szülők aggódnak gyermekeikért, akik most szolgálják önkéntesi évüket. A katonaság e titok kipattanását nem hagyja megbosszulatlanul, mint ahogy nem hagyják annak idején a pécsi Janszky féle tüntetés szereplőit. A pécsi jogakadémia hallgatói közül, kik a Janszky-féle tüntetésben 1889-ben részt vettek, majdnem mind két évig szolgálták önkéntesi ide-

jüket és tiszt egyiktől sem lett, mint ahogy nem lehet most *Boskovicz* Aladáról sem a kapott arculütések és rugások miatt. *Bentia* főhadnagy csupa magyargyűlöletből követte el az önkéntesen, az „intelligens Rindfich”-en (mint ahogy a tiszt az önkénteseket állandóan titulálja) az inzultust, amelyért az önkéntesnek elégtétel nem jár, mert a pofonokat és rugásokat szolgálati ügyből kifolyólag kapta. Az ügyet *Egry* Dezső 48-as függetlenségi párti képviselő a parlamentben szóvá teszi, megkérdezi *Szell* Kálmántól s híveitől, hogy talán a *Bentia* főhadnagyk ily eljárása az ugynevezett magyar nemzeti szellem érvényesülése a közös hadseregben, amelyre a most folyó parlamenti viták alatt oly sokszor hivatkoznak.

— **A áfira lött.** Ó Szent-Annán, amint lapunknak táviratozzák, ma délelőtt *Rothmüller* Mihály jómodu gazda revolverrel meglötte huse éves fiát, aki valami csiny miatt ingerelte fel maga ellen atyja haragját. A lövés, melyet *Rothmüller* a fiára tett, ennek fején okozott súlyos, de nem halálos sérülést. A golyó a bal füle mellett hatolt a fejbe, de szerencsére megakadt a koponyában. A gyilkos apa különben teljesen beszámíthatatlan állapotban van, mert a pálinkamérgezés súlyos tünetei mutatkoztak rajta. Ma beszállították az ügyészség fogházába, de a vizsgálóbíró előreláthatólag szabadlábra fogja helyezni, mert tettét önkívületi állapotban, a részegség deliriumában követte el.

— **Iparhatósági megbízottak választása.** Az aradi járás részére ma választottak meg az iparhatósági megbízottak testületét a főszolgabírói hivatalban. Az alakuló ülést, melyet minden év elején tartanak meg, a főszolgabíró, mint iparhatósági biztos megbízásából *Balogh* Jenő főszolgabírói tisztségét nyitotta meg. Udvozólta az egybegyűlteket, felszólította őket, hogy válasszanak elnököt. A gyűlés egyhangulag *Reppmann* Gyula építész választotta meg elnöké. Erre az új elnök vette át a gyűlés vezetését. *Balogh* Jenő a testület jegyzője lett hivatalból. Ezután a többi választások következtek. Az ipar-lajstromok felülvizsgálásával *Ravasz* Imrét bízták meg. Gyárak és iparos tanácsok megvizsgálására kiküldettek a következők: *Kurticsra* és *Mácsára*: *Hirschfeld* Márkus és *Schwarz* Ignác; *Glogovácra*: *Bartel* Ernő és *Dick* Samu; *Fakertre*, *Zimándujfalura* és *Otvenesre*: *Reppmann* Gyula és *Leopold* Adolf; *Gyórokra*: *Reiner* Sándor és *Seelinger* M. Andor; *Zsigmondházára*: *Schwarzberger* Manó.

— **Öngyilkos százados.** *Prágából* táviratozzák: A város mellett, egy erdei tisztáson betrvával átmetszett torokkal, holtan találták *Friedl* Antal századost. A százados valószínűleg elmezavarban öngyilkosságot követett el.

— **Váltóhamisító főmérnök.** A fővárosi előkelő társaság egyik sokat szereplő tagját nyelte el az az örvény, amely a pezsgős palackokból árad, s a melynek hullámai annyi ember lábá alól mosták el a becsület talaját. *Oberschall* Zoltánt, aki ma nyomtalanul eltűnt a fővárosból, ismerték mindenütt az előkelő társaságokban s ismerték az éjjeli világ mulatóhelyein is. Teli marokkal szórta a pénzt a lóra, asszonyra s a mikor nyakára hágott a vagyonának — váltót hamisított. A váltók a napokban lejártak s a büntetés elől megszökött. A szerencsétlen sorsu fiatalember fia *Oberschall* Viktor nyugalmazott számvevőszéki tanácsosnak. A mérnöki pályára lépett, most már főmérnöke volt a magyar államvasutaknak. Legutóbb az *Adria* szállodában lakott, de vajmi keveset tartózkodott otthon. Vig életet élt s csakhamar elmerült az adósságok örvényébe. Balszerencséje dr. Antal Jenővel hozta össze, azzal a fiatal ügyvéddel, akinek dolgairól már többször szótunk s aki tudvalevőleg nemrég szintén Amerikába szökött. Antal Jenő közvetítésével közel harmincezer koronát érő váltót helyezett el különféle vidéki pénzügyintézeteknél. A váltók nagy részét a sárbogárdi takarékpénztár számolta le. Bizvást megtehetette, mert a váltókon jó nevek szerepeltek. Rajtuk volt a főmérnök édes atyjának, *Oberschall* Viktor nyugalmazott számvevőszéki tanácsosnak és dr. Angyal József országgyűlési képviselőnek a neve. Lejáratkor nem akadt gazdája a váltóknak. Antal Jenő Amerika szabadabb ege alá vitorlázott, *Oberschall* Zoltán

nyugujkált, hogy a kereskedelmi és váltótörvénysek máig sem tudja a végzéseket kézbesíteni. Az apa és Angyal József országgyűlési képviselő pedig kijelentették, hogy a váltókon levő aláírás nem az ő kezük aláírása és soha senkit nem is bíztak meg azzal, hogy nevüket aláírja. *Oberschall Zoltán* ma aztán teljesen eltűnt s mi hirt sem ad magáról. Barátai azt hiszik, hogy Amerikába ment.

— **Magyar név.** Kiskorn *Goldstein* Sámuel aradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Garai“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A könnyű, tavaszi cipők legnagyobb része** megérkezett már Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadságtéren. Helybeli és vidéki érdeklődők telefon útján (324. szám alatt) is tehetik rendeléseiket. A cég akármilyen nagy választékot küld a házba — kora reggeltől késő estig. Igen szépek a bálci cipők, melyek azonkívül — a cég dicséretére legyen mondva — rendkívül olcsók is. Női és férfi fehérműszíntén igen nagy választékban érkezett. Jux és tombola tárgyakat, egyletek és társaságok figyelmébe ajánlunk. Tíz koronás vásárlásnál minden vevő életnagyságu fénytűt kap teljesen ingyen, egyedül a díszes papírkeretért téritendő meg 3 korona.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Az aradi takaré- és segély-egylet** mint szövetség Petőfi utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillert fizet. 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Bojratkozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig. Folyó évi február hó 9 től kezdve mindenkor délután 3—5 ig a felszámolás alatti 16 ik évtársulat egy törzsbetétéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

Dráma egy szállóban.

(A hűtlen asszony.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 16.

Két nap óta szobeszéd tárgyát képezi a francia fővárosban egy szomorú végzetű dráma, amelynek főhőse egy előkelő ur asszony, aki megcsalta az urát.

Az asszony, *Solmeuer József* uniennesi közjegyzőnek felesége, Alice, egy 28 éves, feltűnően szép nő.

Az asszony, a kinek a férje hatalmas, derek ember, beleszeretett egy kereskedő segédbe, a ki abban a divatárusüzletben volt alkalmazva ahol az asszony divatcikkeit bevásárolta.

Mindig ez a segéd szolgálta őt ki; az asszonynak, akiről mindenki tudta, hogy becsületes és tisztességes nő, a különben egészen közönséges ember nagyon tetszett és viszonyt kezdett vele.

A viszonyt a legnagyobb titokban folytatták, a lehető legnagyobb óvatossággal; mindannak dacára a dolgot valahogyan mégis csak megtudta az asszony férje.

A közjegyző nagyon szerette a feleségét és a mikor egy anonim levélben tudtára adta valami jóakarója neje hűtlenségét, elővette az asszonyt és kérdőre vonta.

Az asszony mindent tagadott és a mikor a levelet a férje megmutatta neki, akkor így szólt:

— No hát isten verjen meg, ha egy szó igaz ebből!

A férj, akinek nem volt természete a féltékenység nem szólt semmit sem többé az esetről.

Eppen az napon volt az asszonynak randevuja egy szállóban a kereskedő segéddel.

Sűrűn lefátyolozva, hogy senki meg ne ösmerje, kocsin jött a szállóba elé.

A mint a szobába lépett, ahol kedvese már várta, hirtelen rosszul lett vett erőt rajta. Egész testében remegni kezdett. Egy székre rogyott és megtörtén kiáltott:

— *Segítség, meghalok!*

Megrémült kedvese egy pohár vizért szadott, de mire visszatért, az asszony a földön hevert. Leesett a székről és esés közben fejét a kályhába vágta. Homlokából csak úgy patakzott a vér.

Gyorsan orvost hívtak, aki konstataálta, hogy a nő meghalt. Szívszélhűdés érte.

A sajnálatraméltó férj, előtt nem lehetett titokban tartani az esetet, amely feltárta az asszony hűtlenségét.

A szerencsétlen ember, akit neje holttestéhez hívtak a szállóba, ottan lőtte magát föbe. Súlyosan megsebesülve szállították lakására, a hol most haldoklik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elített káplán.** *Czenner Lajos* VII. ker. rom. kath. káplán ismert alakja a főváros közéletének. A költészetben és a politikában is szokott szerepelni. Az utóbbinak révén nálunk is ismerős, a legutóbbi képviselő választások alkalmával a *pécskai* kerületben járt s a függetlenségi párt jelöltje, dr. *Szalay Mihály* érdekében több szónoklatot tartott. — Czennernek ugyancsak az általános képviselő választásokkor baja támadt a gödöllői járásbíróval. Akkor Czennert elítélték valamelyes kisebb választási kényszerítésért 20 korona pénzbüntetésre, esetleg meg nem fizetés esetére egy napi fogházra. — Ez ítélet jogerőre emelkedvén dr. *Rudolf Béla* gödöllői járásbíró felhívta a káplánt, hogy üljön le az 1 napi fogházat, avagy fizesse meg a 20 koronát. A felhívás dühbe hozta, a különben igen szelíd lelkű Káplán, s olyan goromba hangu levelet írt a gödöllői járásbírónak, hogy az ügyésznek *nyilvános rágalmazás* miatt vádat emelt ellene. Czenner ugyanis dr. *Rudolf* járásbíróhoz intézett levelében annak eljárását törvénytelennek mondta. Tiltakozását fejezte ki a fölött, hogy egy rom kath papot ily módon hív fel, kioktatja a tisztességre, és azt mondja, hogy azt csak abban az esetben tehetné volna, ha a pénzbüntetés behajtása eredménytelen lenne. Ma tárgyalta az ügyet a pestvidéki kir. törvényszéknek *Binó József* elnöke alatt. A vádlott káplán személyesen jelent meg védő nélkül, míg a vádatóságot dr. *Biró* ügyész képviselte. A vád előadása után Czenner Lajos káplán beismerte a levélben inkriminált kifejezéseket, kijelenté, hogy annyit zaklatták a gödöllői járásbíró részéről, hogy fel volt háborodva s az inkriminált kifejezést azon hi szemben tette, hogy ezzel rágalmazást nem követ el. A törvényszék Czenner Lajos káplánt nyilvános becsületéért vétségében mondta ki bűnösnek és ezért az enyhítőszakasz alkalmazásának 1—1 napi fogházra átváltoztatható 10 korona 10 és 5 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, a vádlott káplán felebbezett.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Az aradi közúti vaspálya és téglaágyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1903. február 1-től 15-ig. Személyszállítás 1903. február 1-től 15-ig 15220 személy, bevétel 2942 korona 90 fillér, 1902. február 1-től 15-ig 15782 személy, bevétel 3036 korona 80 fillér, 1903. január 1-től február 15-ig 43172 személy, bevétel 9373 korona 90 fillér, 1902. január 1-től február 15-ig 45135 személy, bevétel 9623 korona 40 fillér. Teherszállítás 1903. február 1-től 15-ig 1997620 klg., bevétel 2256 korona 19 fillér, 1902. február 1-től 15-ig 1226360 klg., bevétel 1567 korona 43 fillér, 1903. január 1-től február 15-ig 5849210 klg., bevétel 6543 korona 16 fillér, 1902. január 1-től február 15-ig 3896830 klg., bevétel 4889 korona 40 fillér.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Markovits M. P. Szabadka.* — *Adler Vilhelmina, Prága.* — *Goldberger Gyula, fűszerkereskedő Pecs.* — *Löwinger Gyula, Dunaföldvár.* — *Friedländer Károly Schumburg.* — *Schräger Jakab, Stanislau.* — *Jakobek, Benedek, Eibenschitz.*

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 16.

Fizetésektelenségek. Buzakinát mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsza került forgalomba, jól tartott áron. Egyéb gabonaneműek kedvezők. Időjárás hideg.

Értéktőzsde. Berlin ¼ olcsóbb, páris 5-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.56—7.56
Buza októberre	7.60—7.61
Rozs 1903. áprilisra	6.60—6.61
Zab 1903. áprilisra	6.12—6.13
Tengeri 1903. májusra	6.03—6.04
Tengeri júliusra	6.11—6.12
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilisra	7.58—7.59
Buza októberre	7.61—7.62
Rozs 1903. áprilisra	6.62—6.64
Zab 1903. áprilisra	6.17—6.19
Tengeri 1903. májusra	6.06—6.07
Tengeri júliusra	6.13—6.14
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	694.50
Magyar hitelrészvény	751.75
Leszámlolóbank részvény	457.—
Rima-Murányi vasmű részvény	489.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	699.50
Közúti vasút	625.—
Városl. villamos vasút részvény	321.—

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Atzél Péter-utca 1. sz. a. (az udvarban) volt

kölcsönkönyvtáramat

ugyszintén **Andrássy-tér 20. sz. a.**

könyv-, zenemű-

és papírkereskedésemet

az ugyancsak **Andrássy-tér 20. sz. alatti**

Fischer Eliz
palotába
helyeztem át.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

Nemzeti színház.

Bérlet 135. sz.

Paratlan.

Kedden, 1903. évi február hó 17-én:

A nőemancipáció.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Szigeti József.

SZEMÉLYEK:

Báthori Mihály Győre Alajos.	Kellinger	Polgár S.
Gerőfi János Németh J.	Verebes	Füredi J.
Flóra, leánya Lili.	Csonka	Tukorai L.
Zarandiné Csizgahazi E.	Dengelegi	Pajor Agnes.
Arpád, fia Szabó József.	Lidi, komorna	Szilassy J.
Kaczér Tamás Békés Gyula.	Boriska	Kley Marika.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

Február 17. Kedd. Róm. kath. naptár: Donát. — Protestáns naptár: Donát. — Görög-keleti naptár (február 4.): Midor. — A nap két óra 47 perccor, nyugszik 5 óra 9 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllye-muzeum helyisége mellett lélestérem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Elvételre csapadék, éjjeli fagy.

REGÉNY-CSARNOK

A távollévő.

— Francia regény. —

Írta: Montégut Maurice.

[41]

(Folytatás.)

A lármban, a mozgásban, a novemberi nap még mindig, meleg sugaraiban elfelejtette minden aggodalmát s egészen átadta magát a reményeinek. Nem jó, ha az ember maga van, mert minden csak ragály, a szomorúság épp úgy, mint az öröm. Ezen a napon minden ok nélkül ujjongással volt tele a levegő.

Mikor Falkenberg odaérkezett a képviselő kamara elé, kilépett, beszédbe eredt a kapus-sal s kérte, hogy adja át névjegyét Vermonton urnak.

Az ülés éppen véget ért, a követek tömegesen tolongtak ki a kapun. Falkenberg mindenfelől csak azt hallotta:

— A miniszterium megbukott!

Végre, egész sereg társától kísérve, izzadtan, libegve, nyitott felsőkabáttal megjelent Vermonton is, a balkarja alatt tömött okmányos tárcát cipelve.

— Itt van! — kiáltotta a kapus hirtelen buzgósággal.

Henrik előlépett, átfurakodott a tömegben.

— Vermonton, megismersz még?

A politikus megállt, hunyorgatva mérte végig tetőtől talpig Henriket, jól öltözködött, látszólag gazdag urat látott benne s leereszkedett annyira, hogy megismerje.

— Ah, te vagy az, Falkenberg! Igen, megkaptam a névjegyedet. Nagyon örülök. Régen volt, mi? Minden nagyon megváltozott, kedves barátom, megbuktattam a miniszteriumot, holnap talán én alakítom meg az új kabinetet. Olvasd az újságokat, légy mindig tisztában az eseményekkel s egy hét múlva látogass meg, a Beauvan-téren lakom. A viszontlátásra!

— Mond csak, a régi társaink, a barátaink, — sürgette Falkenberg. — Mit csinál Morsalines?

Mikor a jövő miniszterelnöke ezt a nevet hallotta, méltóztatott még egyszer visszafordulni.

— Ah, hirneves barátom, Morsalines Gábor, az Institut tagja, — szolt nagyon hallhatóan, hogy a körülállók jól hallják. — Miért is nem képviselő Gábor, felajánlanám neki a közoktatási tárcát.

— Megházasodott? — kérdezte Henrik.

— Persze, persze, his is van.

— Kit vett el?

— Szent isten! Kit vett volna el? Hát a feleségét! Nyáron Croissyben lakik, ősszel is. Még most is ott van. Most tehát a viszontlátásra, meghívlak mához egy hétre reggelre. Hallgasd meg a programunkat. A névjegyed elég lesz; majd kiadom a rendeletet. Viszontlátásra kedves barátom! kedves régi barátom!

S Vermonton két kézzel szorította meg a barátja kezét, hogy aztán rögtön másfelé is ostsza a kegyeit.

A svéd, aki az előcsarnok egy zugában magára maradt, az egész szóáradatból csak egyet jegyzett meg magának: Gábor Croissyban lakik, feleséges ember, már régen és családapa.

Henrik most már nem kételkedett tovább, hogy Gábor Renée-t vette feleségül. Elhatározta, hogy kimegy Croissyba. De hol van Croissy? Tudakozódni kezdett.

Ez alatt az idő alatt az élet Croissyban látszólag egyformán folyt tovább, de valóságban csalárd és hamis volt, gyarló, mint a házugság, nyughatatlan mint a bűn, tele félelemmel a másnaptól; mert a valódi család, a mindenna-

pos árulás beköltözött a házba s ha hárman ültek az asztalnál, kettőnek a szája csak házugságra nyílt.

Gábor és Renée való világításban látták a jövőt s egyikük sem remélt biztos boldogságot. Ma vagy holnap, váratlanul, hirtelen, éppen mi kor a legnyugodtabbak lesznek, rájuk fog omlani a katasztrófa, mint valami sötét hullám s mindent eláraszt, mindent rommá dönt; nem hagy maga után mást, csak omladékot és siralmat. A rövid időt ki kell használnunk.

Három hónapig élt a két újra egyesült szerelmes a mások bizalmával vissza gyengéd, külsőleg békés, de feneketlen mélységében viharos kettős életet. Nem volt egy percnyi, egy pillanatnyi nyugalomuk sem, örökké üldözte őket a szörnyű félelem, a mindentől való rettegés: a reszketés a törvényes feleség gyanujától, ha egyszer éjnek évadján felébred, a félelem, hogy elárulják őket a lábnymok a homokban, a félelem a cseléd pletykájától, a kutyaugatástól s mindenekfelett a rettegés az előre nem látott eshetőségtől, a mindenható véletlenségtől, amely a színre lép s tanúságot tesz, a játékot tragédiává változtatja.

Egyébként lehetetlen volt, hogy Gábor és Renée már csak a nem természetes, mesterséges magukviselésével is ne adjanak okot a szóbeszédre, bámulatba ejtve a gyanútlan szemlélőt; nem volt alkalm, amikor úgy viselhettek volna magukat, mint azelőtt, s Lucienne jelenlétében nem is mertek egymással közvetlenül beszélni, mert attól féltek, hogy nagyon is bizalmas, gyengéd szó siklik ki a szájukon.

Amikor pedig Gábor negyszemközt volt Luciennevel, akkor megint újabb kinokat állt ki, bűnének tudatában, folyton hanyorgatva ide oda a két szeretett nő között, olyan szenvedélyt, olyan váratlan lángolást mutatott a feleségével szemben, a mi nagyon hasonlított a bánathoz.

Renée a titkos kedves sem tudott többé olyan elfogulatlan lenni a megcsalt feleséggel szemben, mint hajdan, amikor még aránylag ártatlan volt. A legcsékélyebb szó, a legfőbb pillantás zavarba hozta most s elkerülte az összejöveteleket, a bizalmas hármass együttlétet, amelyet azelőtt keresett.

Amikor még áldozat volt, amikor még megtagadta magát Gábortól, megőrzött bizonyos büszkeséget is, a meg nem érdemelt szenvedés büszkeségét, tisztaságát ebben a ferde helyzetben; a vádlónak a fájdalmas büszkeség sérültől felsikoltásával tudott volna felelni, mert a múltért nem volt felelős. Sőt ellenkezően, ő volt az egyedüli, aki kárt vallott, aki sajnálatra méltó volt. De most? Gyáva tolvaj volt, aki kerülő uton belopózkodott a házba. Joga volt-e hozzá, hogy újra magához ragadja kedvesét? Nem! Mert nyíltan nem léphetett fel s boldogsága az éj sötétjében kezdődött. Csalás kétértelműség, melyekért a legelső szenvedelem percei talán adtak kárpótlást, de nem hoztak feledést...

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyv. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyv. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlórról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszlórról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.08	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Szeszüzlet.

— Február 16 —

Mai jegyzésem: Készárd nagyban nyere szesz 115 orona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szűrtől moslék 12'80—13.— korona mmásanként.

NYILTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem, illetve atyánk végtisztességén megjelentek és ez által fájdalmainkat enyhíteni iparkodtak, különösen volt főnökének: *Funkelstein József* urnak ez uton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Reiner Jakabné
és családja.

A Berlitz-iskola igazgatósága

értesíti az érdeklődőket, hogy a francia és angol nyelvnek úgy kezdő, valamint haladó tanfolyamára a jelentkezések bármikor elfogadtnak és a jelentkezők a megfelelő tanfolyamba bármikor beléphetnek, elegendő számban való jelentkezés esetén a német nyelvből, esetleg más nyelvből is kezdő, valamint haladó tanfolyam fog megnyitni.

Értekezhetni mindennap délután 2 órától esti 8 óráig az iskola helyiségében: Színházépület, félemelet, a Városi kávéház felett.

473

Jó órákat olcsón

mind 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára,

aranyárak kivitteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.

Valódi ezüst rem. óra 5.80.

Valódi ezüst láncz frt 1.20.

Nickel ébresztő óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czímerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezeryi elismerő levél van birtokomon. 2721

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefon 162. sz.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő kőszönet,

darabos

légszesz pirszenet (koks)

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszönet,

rostált darabos

bükkfa szönet,

50 kilós ólmozott zsákokban, házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

103

A rendelmenyek szállítása szigaru ellenőrzés mellett történik es a helyes súlyt jótállást vállalok.

**Egy 3 szobás
udvari lakás**
és egy
bolthelyiség
a Hunyady-utczában
május elsejére
k i a d ó.
Bővebbet Münz Ferencz ház-
tulajdonosnál, Hunyady-utca 1.
szám. 465



Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezés!

Van szerencsém a tek. közönség szí-
ves tudomására hozni, hogy a fent ne-
vezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és
a mai kor igényeinek megfelelően rendez-
tem be. 241

Szakszerűen eszközök mindennemű
javítást és hangolást helyben és vidéken.
A tek. közönség becses pártfogását
kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

Posta czím: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelet-
tel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Ceppek),
gyermek kabátkák,
férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül
festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fianál

Aradon, 302

Asztalos Sándor-utca 2-3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29-30.

Posta czím: Müller J. és fia Arad.

MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világba el-
terjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt
májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszazs-
hoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csak az ezen készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Kamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit ponder 1 kor. 30 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-
rencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apácán: Bonomi
Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekán: Ifj. Pekker István,
Földesken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoneczon: Molnár István,
Gyóronkon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermeseen: Schögl Pál, Kun-
agótán: Fejes Lajos, Körticson: Hackenberger László, Medgyessyegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsbuzán: Szabady Viktor, M. Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rékzin János, Pankotán:
Pusevitz Gusztav, Pityaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Karolyi Kálmán, Szemlaken: Hauszler Sándor,
Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajzó Géza urak gyógyszertárakban.

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz
tisza tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

ótemető előtt 448

megtekinthető s nálam bármely
vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Lakás Ötvös-utca 15. sz.

FIGYELEM! Új szakiskola Aradon!

Előnyös feltételek mellett szakszerű
oktatást nyújtok hölgyeknek és uraknak
a legelterjedtebb Yost-féle írógép gyors
és pontos kezeléséből a délutáni esetleg
esti órákban.

Ugyancsak elvállalok mindennemű
sokszorosítási munkát u. m. beadvá-
nyok, körlevelek, címzírások stb. csinos
kivitelét szerény díjazás mellett.

Teljesen jó karban levő használt ír-
gépek kaphatók, nem különben más gyárt-
mányukat a legkedvezőbb módozat mellett
beccserelek. 225

Tudakozódásokra közelebbi felvilágo-
sítással készséggel szolgál 3-5 óráig.

VASS IMRE,

a Yost-írógép részv. társ. hivatalnok,
Arad, Rákóczy-utca 30. — Telefon 455.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.



Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használható. — Ez a balzsam: 1. Fe-
lülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell-
minden betegségekben, enyhíti a hurutot és megszünt-
teti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést a meg-
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitünően
használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a to ok minden betegségek-
ben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsasággal
meggyógyítja a gyomorgörccsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd
székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lep-
kört és a méhulást és megerősíti az eivágyat és az emésztést. 6. Kitü-
nően szolgál fogfájásnál, edvas fogaknál, szájpohadásnál és minden
fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgöst és a száj meg gyom-
mor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszer kezé meg min-
den sebre, lúzas kitéések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott
tagok, ráh, kősz és bőrkitéések ellen, megszünteti a fejtájtást, zugást,
szakgatást, kőszvényi, fűfájást stb. Vigyázzni kell mindig a
zöld apácza-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb vé-
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzátjuk a gyárból,
eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postaiállomásra
Ausztria-Magyarországon 12 krs. vagy 6 ketűs üveg 4 korona. Bosznia-
Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Küldés
csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerjében felülmulhatatlan két szer sohasem romlik
meg, hanem ellenkezőleg, mentő öregbegek, annál értékesebbekké és
hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik,
minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig megloz-
zák a segélyt és sikert, legalább az orvos megerköztéig; természetesen
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett
pótszerkekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem
forduljunk mindenkor csak ezen két reg kipróbált, kitünő, olcsó, meg-
bízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet mi-
nden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Mh-
nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérvével megkapni,
ott rendeljük meg közvetlenül ily czím alatt:



An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apotheke in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten Torók József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-II.

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatású szer
tűdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

APRÓ HIRDETÉSEK.**Egy csinosan butorozott szoba**

és egy 3 lóra való istálló, kocsi szinnel, márczius hó 1-től Kis Er. 6. utca 8. sz. alatt kiadó. 468

Magy bolti helyiség

Szabadság-tér 17. sz. alatt, a népbank melletti oldalon, 1904. évi Május 1-től fogva kiadó. 388

Kiadó fűszer-üzlet.

Salacz és Kölcsey-utcák sarkán lévő fűszer-üzlet berendezéssel együtt május hó 1-től kiadó. Bővebbet Solymos Testvéreknél. 465

Egy jó karban lévő

rövid zongora megvételre kerestetik. — Bővebbet Kohn Lajos, M. Radna. 472

Brunner C. üzlethelyisége

május hó 1-től kiadó. Bővebbet Lengyel Testvéreknél, Szabadság-tér 21. sz. 408

16 év óta fennálló

pékségemet, hozzátartozó felszerelésekkel együtt, egy szakembernek bérbe adni óhajtom. Értekezhetni Kohn Lajos, M. Radna. 471

A Szabadság-tér

közvetlen közelében 2 butorozatlan, tágas utcái szoba, külön fürdőszobával, ugyanott 3 szobás utcái lakás kiadó. Bővebbet Róth József szállitónál, Eötvös-utca 3. sz. 474

Cataniai vérpiros faj édes

narancsok
100 darab 4, 5 és 6 korona.
Friss érkezés hetenként.
Vegyes Giardinettek, Csokoládé Crème és Fandart bombonok friss készletben.
Legkitünőbb Cuba, Ceylon, Mocca, Gyöngy, Jáva **kávékat**
lehetőleg ajánlja

DÜRR GUSZTÁV

csamege-kereskedése 350
Arad, a városházzal szemben.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH ISIDOR

óras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Legjobb minőségű

Butorokat

készletben tart és jutányos ár mellett ajánl

Varga József

asztalos mester. Arad, Kápolna-utca 6. b. szám. 467

Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 395

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Wolf János

uri és női cipőész

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint
Továbbá elvállalok abnormis lábakra

ortopéd-czipők

elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

WOLF JÁNOS.

TUNSZKY ÉS MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczelsodrony ágybetét gyára

ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katonai-, tüzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház

berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére.

— Szállitunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kitünő vasmunka!

Finom fényezés!

273

Pontos szállítás!

Építeni szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és fatelep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely stíl szerint: helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jégvermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű berendezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Cementmunkákat, ugymint: cementburkolatok, beton alapok, lépcsők, boltozatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák, stb. készítését.

Ácsmunkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, szinek és egyéb gazdasági ferőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabciz-munkák szakszerű elkészítését. Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunkban a jövőre nézve is fenntartani. Kiváló tisztelettel

Vollák József és Társa.

106

POSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz, kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Teien is nyitva. Kinek az utazás nehezkes, használjon **házi kúrát** a postyéniszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszert felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 24

Várad János

Óras, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kővéházal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb divat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Óras és műszerész üzlet

áthelyezés.

Van szerencsem a tisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy a **Templom-utczában létező óras és műszerész üzletemet**

Deák Ferencz-utca 39. szám alá, szembe a Vass-szállodával **helyeztem át.** 339

Tisztelettel

Ascher Ferencz,
óras és műszerész.

Aki jó és szép cipőt akar az készítesse cipőit

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében

Szabadság-tér 4. (Pölzi-kávéház mellett.)

Készít legújabb divat szerint és **16-105 lábakra** 134

(Orthopäd) gyógy-czipőket.

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) áruk 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű **gummicsovok** 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 29

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtnak.